

VERGUNNING

WET MILIEUBEHEER

**Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V.
(NAM)**

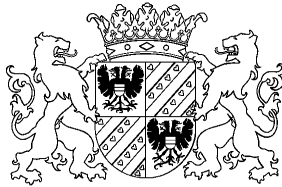
*waterinjectie Groninger gasveld
inrichting Borgsweer*

**Procedure 5203
Groningen, 19 maart 2002
Nr. 2002/03246/12, RMM**

INHOUDSOPGAVE

I	Aanvraag vergunning	3
I.1	Aanvulling aanvraag	3
I.2	Inhoud geïntegreerde aanvraag	3
I.3	Vergunningsituatie	4
I.3.1	Chronologie vergunningsituatie	5
I.3.2	Samenvattend	6
I.4	Inrichtingslocatie	6
I.5	Inrichtingen- VergunningenBesluit Milieubeheer	6
I.6	Coördinatie	6
I.7	Toezening adviseurs	6
I.8	Bevoegdheidstoedeling	7
II	Gevolgde procedure	7
II.1	Procedure	7
II.1.1	Niet ontvankelijke bedenkschriften	8
II.1.2	Verzending bedenkschriften adviseurs	9
II.2	Verklaring van geen bedenkingen	9
II.2.1	De ontwerp-verklaring	10
II.3	Bedenkingen en advies ontwerp-VVGB	10
II.3.1	RBI-water	10
II.3.2	Beleidsontwikkeling	12
II.3.3	Voorgeschiedenis van de ontwerp-VVGB	12
II.3.4	Samenvattend	13
II.4	Milieueffectrapport	13
III	Gronden van beslissing	13
III.1	Provinciaalomgevingsplan(POP)	13
III.2	Nationaal milieubeleidsplan	14
III.3	Afbakening	15
III.4	Toetsingskader	15
III.5	De verklaring	15
III.6	Doelmatigheidsbeoordeling gevaarlijk afval	16
III.6.1	De bedenkingen van de NAM	16
III.6.2	De bedenkingen van G.S.	17
III.6.3	De bedenkingen van de Waddenvereniging	18
III.6.4	De behandeling van de bedenkingen van de NAM en ...	18
III.6.5	De behandeling van de bedenkingen van de Waddenver.	19
III.7	Doelmatigheidsbeoordeling niet gevaarlijk afval	21
III.7.1	Continuïteit	21
III.7.2	Effectieve en efficiënte verwijdering	21
III.7.2.1	Productiewater inclusief de daarvan niet af te	21
III.7.2.2	Overige waterstromen	22
III.7.2.2.1	Algemeen	22
III.7.2.2.2	Hemelwater en hoekbakwater	22
III.7.2.2.3	Spoelwater	23
III.7.2.2.4	Lekvloestoffen	23
III.7.2.2.5	Vloeistofmonsters	23
III.7.2.2.6	Bronnerings- en saneringwater	23
III.7.2.2.7	Operationele vloeistoffen	24
III.7.3	Capaciteit afgestemd op aanbod	24
III.7.4	Evenwichtige spreiding	25
III.7.5	Effectief toezicht	25

Conclusie	25	
III.7.6	Andere aspecten	25
III.7.6.1	Vergunningtermijn	25
III.7.6.2	Toegestane activiteiten	25
III.7.6.3	Scheiden en gescheiden houden	25
III.7.6.4	Tarieven	25
III.7.6.5	Stagnatie	26
III.7.6.6	Rapportage	26
III.7.7	Ongewone voorvallen	26
III.7.8	Toekomstige ontwikkelingen	26
IV	Afsluitende overwegingen	26
Beslissing		26
Voorschriften		27 – 31
Verzendlijst		32
Bijlage A	VVGB	33
Bijlage B	Advies Groningen Seaports	34
Bijlage C	Bedenkschriften	35

GEDEPUTEERDE STATEN VAN DE PROVINCIE GRONINGEN

Groningen, 19 maart 2002
Nr.2002-3246/12, RMM

Verzonden: 27 maart 2002

Beschikken hierbij op de aanvraag van de Nederlandse Aardolie Maatschappij (in het vervolg de NAM; de aanvrager) te Sappemeer om vergunning ingevolge de Wet milieubeheer.

I. AANVRAAG VERGUNNING

Op 30 mei 2000 ontvingen wij een brief van de NAM te Sappemeer, gedateerd 24 mei 2000, kenmerk GUM.

Hierbij worden, door middel van een geïntegreerde aanvraag, vergunningen gevraagd ingevolge de Wet milieubeheer (Wm) inhoudende:

1. een ontheffing in het kader van het Lozingenbesluit bodembescherming (Lzb) artikel 25 a en
2. een doelmatigheidstoetsing voor het brengen van afvalstoffen in de diepe ondergrond, voor het in werking hebben van een inrichting ten behoeve van de injectie van waterige vloeibare afvalstoffen in de diepe ondergrond.

Het betreft de Waterinjectie Groninger Gasveld, inrichting Borgsweer.

Voor de gevraagde Wm-vergunning onder 1. is de minister van Economische Zaken (EZ) te Den Haag het bevoegd gezag. Voor de gevraagde Wm-vergunning onder 2. zijn Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen het bevoegd gezag.

Deze splitsing in bevoegdheid is een tijdelijke zaak en bestaat alleen gedurende de periode tussen het in werking treden van de Wm en het in werking treden van de Mijnbouwwet. Na het van kracht worden van de Mijnbouwwet zijn Gedeputeerde Staten weer uitsluitend adviseur (zie hieronder de paragraaf Bevoegdheidstoedeling, I.8).

I.1 Aanvulling aanvraag.

Bij brief van 2 oktober 2001, door ons ontvangen op 3 oktober 2001, kenmerk LLL-LL 200110100020 heeft de aanvrager aanvullende informatie verstrekt met betrekking tot het aantal injectieputten binnen de inrichting. Deze brief is door ons ontvangen voorafgaande aan de bekendmaking en terinzagelegging van de aanvraag en de ontwerpbeschikking. De brief is vervolgens tezamen met de ontwerpbeschikking toegezonden aan de overige betrokken bestuursorganen en aan de wettelijk aangewezen adviseurs. De brief is gevoegd bij de aanvraag en tezamen met de aanvraag en de ontwerpbeschikking ter inzage gelegd.

Gelet op de aard van de aanvulling op de aanvraag is het naar ons inzicht niet noodzakelijk dat de Verklaring Van Geen Bedenkingen (VVGB) van de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) (zie paragraaf VVGB) aanpassing behoeft, aangezien het hier niet de aard van de te verwerken afvalstoffen en niet de jaarlijkse te injecteren hoeveelheid van deze afvalstoffen betreft.

I.2 Inhoud geïntegreerde aanvraag.

De aanvraag heeft betrekking op de injectie in de diepe ondergrond (op ± 3 km diepte) van waterige vloeibare afvalstoffen binnen de waterinjectielocatie Borgsweer.

De te injecteren waterige vloeibare afvalstoffen, de "water"-stroom die binnen de inrichting Borgsweer wordt ontvangen, is afkomstig van de Opslag- en Scheidingsfaciliteiten (OSF, voormalig Tankenpark) van de NAM te Delfzijl.

Binnen laatstgenoemde inrichting worden een aantal deelstromen uitsluitend afkomstig van andere NAM-inrichtingen in Nederland (inclusief het continentaal plat) samengevoegd dan wel worden een aantal reeds op de winningslocaties van de NAM samengevoegde stromen ontvangen.

Het gaat dan om deelstromen zoals formatiewater (BAGA-terminologie = productiewater in NAM-terminologie), hemelwater, lekvloeistoffen, hoekbakwater, vloeistofmonsters, operationele vloeistoffen (teruggeproduceerde doodpompvloeistoffen en spoelwater), sanerings- en bronneringswater, teruggeproduceerde putstimulatievloeistoffen, en water afkomstig van de ReststoffenBewerkingsInstallatie (RBI) te Delfzijl. Deze laatste stroom is weer in te delen als hemelwater, spoelwater en productiewater.

Al deze waterstromen zijn in meer of mindere mate verontreinigd met in ieder geval kwik en aardgascondensaat (koolwaterstoffen) en voor een deel met mijnbouwhulpstoffen.

Formatiewater inclusief de daarvan niet af te scheiden hulpstoffen dat in het kader van de uitoefening van het mijnbouwbedrijf, na scheiding van de delfstof, in daartoe geëigende gas- of olievoerende formatie wordt gebracht (= productiewater in NAM-terminologie) is per definitie (zie bijlage 3 uitzondering U.2.n. van het Besluit Aanwijzing Gevaarlijke Afvalstoffen (BAGA)) geen gevaarlijk afval. Bij de afscheiding van hulpstoffen gaat het om het gebruik van de best uitvoerbare technieken (zie toelichting BAGA, blz. 37 4de alinea en III.7.2.2.7 van deze beschikking).

De andere deelstromen kunnen op basis van over- dan wel onderschrijding van de concentratiegrenswaarden uit het BAGA gevaarlijk dan wel niet-gevaarlijk afval zijn.

De afscheiding van de delfstoffen (aardgas en aardgascondensaat) vindt zowel op de winningslocaties plaats als op de OSF en deels op de RBI.

Op de locatie Borgsweer wordt een samengestelde waterstroom ontvangen die via een bufferopslag via injectieputten in het Groninger gasveld wordt geïnjecteerd, deels onder vrij verval, deels door middel van waterinjectiepompen.

De vergunning wordt gevraagd voor maximaal 680.000 m³ per jaar te injecteren waterige vloeibare afvalstoffen.

I.3 Vergunnings situatie.

(zie ook passage in VVGB vervolgveld 2, bijlage A).

Achtergrond.

De NAM wint op basis van haar concessies zowel een gasfase (aardgas) als een vloeistoffase (aardgascondensaat en water(formatiewater)) uit de diepe ondergrond. Op de winningslocaties vindt een scheiding plaats van gasfase en vloeistoffase. De vloeistoffase (water/aardgascondensaat mengsel (Waco)) wordt naar de OSF vervoerd per tankauto, per schip en per ondergronds(buizen)-transportsysteem (het Waco-systeem). Te Delfzijl vindt de scheiding plaats tussen product (aardgascondensaat) en een afvalwaterstroom. Deze afvalwaterstroom wordt in het Groninger gasveld (Slochteren-formatie) teruggebracht, geïnjecteerd. Nu vindt deze injectie in Borgsweer plaats. Overigens is er eind jaren zestig begin jaren zeventig in overleg met de overheid uit milieuoverwegingen gekozen voor injectie in de diepe ondergrond. In de daaraan voorafgaande periode werd dit water op het oppervlaktewater geloosd.

De noodzaak om het water in de ondergrond te injecteren zal volgens de NAM nog een groot aantal jaren (40 - 50) voortduren. Het water is dermate zout en verontreinigd met componenten uit de formatie zoals kwik, koolwaterstoffen en met mijnbouwhulpstoffen, dat een andere vorm van verwerking met de best uitvoerbare technieken nagenoeg is uitgesloten. En het water komt tenslotte ook uit de ondergrond.

Op 5 februari 1997, van kracht geworden op 28 maart 1997, zijn aan de NAM voor de injectie de benodigde "vergunningen" verleend zijnde een ontheffing in het kader van het Lozingenbesluit bodembescherming (EZ) en een ontheffing in het kader van de Wet Chemische Afvalstoffen (VROM). Deze "vergunningen" waren aangevraagd in 1992. Omdat op 1 maart 1993 de Wet

milieubeheer in werking is getreden werden deze twee besluiten gelijk gesteld met Wet milieubeheer vergunningen met als bevoegde gezagen het ministerie van EZ (Lzb) en Gedeputeerde Staten van Groningen (Wm-doelmatigheidstoetsing, (WCA)). Bij het verlenen van de WCA-ontheffing is door de minister van VROM de doelmatigheid van de verwerking van toen nog geheten "chemische afvalstoffen", nu gevaarlijke afvalstoffen getoetst.

De NAM heeft vergunningen gekregen voor de stromen: formatiewater, regen(hemel)water, lekvloeistoffen, hoekbakwater, vloeistofmonsters, operationele vloeistoffen, grondwater, bronneringswater, geneutraliseerde zuurstimulatievloeistoffen, niet-zure putbehandelingsvloeistoffen en fractureringsvloeistoffen afkomstig van NAM-inrichtingen. Het betreft stromen die direct dan wel indirect aan de gaswinning zijn gekoppeld en van een vergelijkbare samenstelling zijn gelet op de aard van de uit de formatie komende verontreinigingen waarvan kwik en aardgascondensaat (koolwaterstoffenmengsel) de belangrijkste zijn.

Hieronder is een chronologisch overzicht gegeven van de vergunnings situatie.

I.3.1 Chronologie Vergunnings situatie.

1. aanvraag ontheffing Lozingenbesluit/Wet bodembescherming (Lzb/Wbb) van de NAM, ontvangen d.d. 25 juni '92 door min. EZ;
2. aanvraag ontheffing Wet Chemische Afvalstoffen (WCA) van de NAM, ontvangen d.d. 2 juli '92 door min. VROM;
3. overgangsrechtssituatie op basis van Lzb/Wbb (van kracht 1/7/'90, aanvraag voor 1/7/'92 dan overgangssituatie tot het moment van beschikken op de aanvraag);
4. inwerkingtreding Wet milieubeheer (Wm) 1/3/'93;
5. beschikkingen d.d. 5 februari '97;
6. rol van de provincie was uitsluitend adviseur. Advies gegeven in 2de helft '96;
7. publicatie en tervisielegging, beschikkingen van kracht op 28 maart '97;
8. looptijd 4 jaar na van kracht worden (dus t/m 27 maart 2001);
9. op moment van het "vankrachtworden" 28/3/'97 werden de beschikkingen gelijkgesteld aan Wm-beschikkingen met als bevoegde gezagsinstellingen min. EZ voor de "ontheffing-Lzb" en Gedeputeerde Staten voor de "ontheffing-WCA";
10. gewenste continuering van de activiteiten door de NAM, aanvraag d.d. 30/5/'00;
11. verzoek om een VVGB d.d. 31/5/'00, 13/11/'00, 7/3/'01 en laatste keer 19/4/'01 (4-maal);
12. door het uitblijven van een VVGB van de minister van VROM kan Gedeputeerde Staten niet op tijd een vergunning verlenen;
13. Constatering op 28 maart 2001 beschikt de NAM niet over een van kracht zijnde dan wel verleende vergunning;
14. de activiteiten worden gecontinueerd zonder vergunning, gesprek met de NAM op 27/3/'01 en 2/4/'01, (geen feitelijke constatering);
15. een gedoog situatie is ontstaan;
16. Gedeputeerde Staten hanteren hierbij het "Beleidskader Gedogen" van VROM/Justitie;
17. standpunt Gedeputeerde Staten: niet passief gedogen, onder omstandigheden actief gedogen middels een gedoogbesluit;
18. verzoek om een gedoogbesluit van de NAM ontvangen door Gedeputeerde Staten d.d. 19/2/'01 en door EZ d.d. 20/2/'01, inhoudende het verzoek af te zien van het inzetten van handhavingsinstrumenten tegen het continueren van de "water"-injectie te Borgweer conform de eerder verleende "vergunningen", na 27/3/'01 zonder dat daaraan een geldige vergunning ten grondslag ligt;
19. brief van Gedeputeerde Staten aan de minister van VROM d.d. 7/3/'01 ter informering van de ontstane situatie en een 3de verzoek om een VVGB;
20. ontvangst concept-gedoogbesluit van de minister van EZ d.d. 21/3/'01;
21. ontwerp-gedoogbesluit van Gedeputeerde Staten naar adviseurs (o.a. de minister van VROM) met verzoek om zienswijze d.d. 19/4/'01 en een laatste verzoek om een VVGB;
22. ontwerp-VVGB ontvangen op 26/4/'01;
23. ontvangen zienswijze over het ontwerp-gedoogbesluit in de vorm van een bezwaar van de IMH-N d.d. 3/5/'01;
24. gedoogbesluit van Gedeputeerde Staten d.d. 19/6/'01 verzonden 2/7/'01, besluit overeenkomstig verzoek van de NAM; het gedoogbesluit is met terugwerkende kracht per 28/3/'01 van kracht geworden en de gedoogtermijn eindigt op 31/3/'02;
25. verzending van bedenkingen tegen en adviezen over de ontwerp-VVGB door Gedeputeerde Staten aan de minister van VROM bij brief van 6/7/'01;

26. bezwaarschriften t.a.v. het gedoogbesluit van de Milieufederatie Groningen (ontvangen d.d. 14/8/'01) en de IMH-N (ontvangen d.d. 15/8/'01); geen verzoeken om een voorlopige voorziening bij de RvS;
27. toezending van informatie door de NAM (ontvangen d.d. 5/9/'01) ter voldoening aan de voorwaarden uit het gedoogbesluit;
28. aanvulling aanvraag van de NAM ontvangen 3/10/'01;
29. Gedeputeerde Staten gaan akkoord met de informatie ter voldoening aan gedoogbesluit d.d. 15/10/'01;
30. zitting bezwaarschriftencommissie provincie Groningen n.a.v. bezwaarschriften tegen gedoogbesluit d.d. 19/6/'01. Tot op heden nog geen uitspraak;
31. verzoek van de NAM d.d. 19/2/'02 ter verlening van de gedoogtermijn die afloopt op 1 april 2002;
32. ontvangst van de definitieve VVGB van VROM d.d. 28/2/'02.

I.3.2 Samenvattend:

Zowel in het handhavingstraject als in het vergunningverleningstraject bewandelen Gedeputeerde Staten een consistente lijn gelet op het gedoogbesluit conform het verzoek van de NAM en gelet op de bedenkingen van Gedeputeerde Staten tegen de ontwerp-VVGB van de minister van VROM en de verwerking daarvan in deze vergunning.

De behandeling van de bezwaarschriften gericht tegen ons gedoogbesluit van 19/6/'01 is nog niet afgerond.

I.4 Inrichtingslocatie.

De inrichting is gelegen langs de provinciale weg Weiwerd-Woldendorp, nabij Borgsweer in de gemeente Delfzijl.

Kadastraal bekend als gemeente Termunten, sectie I, nrs. 33, 156, 157 en 158.

I.5 Inrichtingen- en VergunningenBesluit Milieubeheer.

De activiteiten van de NAM binnen deze inrichting vallen onder de categorieën 1.1a en 28.4.f. van het Inrichtingen- en VergunningenBesluit Milieubeheer (IVB), te weten het aanwezig hebben van elektromotoren en het op of in de bodem brengen van van buiten de inrichting afkomstige bedrijfsafvalstoffen of van gevaarlijke afvalstoffen om deze stoffen daar te laten.

Voor categorie 28.4 zijn Gedeputeerde Staten bevoegd gezag voor de vergunningverlening. Gezien het feit dat in ieder geval deze categorie van toepassing is op deze inrichting van de NAM, volgt uit de systematiek van de wet dat Gedeputeerde Staten in dit geval bevoegd zijn om over de vergunningverlening te beslissen (zie ook de paragraaf "Bevoegdheidstoedeling", I.8).

I.6 Coördinatie.

In de aanbiedingsbrief van de geïntegreerde aanvraag worden Gedeputeerde Staten door de aanvrager verzocht, gelet op de inhoudelijke samenhang de coördinatie te voeren voor het verlenen van de twee gevraagde Wm-vergunningen. Dit verzoek is door ons gehonoreerd en de inhoudelijke behandeling is - voor zover van toepassing - op elkaar afgestemd. Met ons besluit wordt tevens invulling gegeven aan onze rol als adviseur aangaande de Wm-procedure van het ministerie van Economische Zaken.

Door omstandigheden is met instemming van EZ deze coördinatie wat betreft de gezamenlijk te doorlopen procedure deels los gelaten, wel vindt er een inhoudelijke afstemming plaats. Deze omstandigheden hebben te maken met een verschil in inzicht tussen de ministers van EZ en VROM over de te injecteren deelstromen. Hierdoor is de vereiste medeparaaf van de minister van VROM (art. 25 a lid 2 en art. 25 lid 3 Lzb) van het ontwerpbesluit van de minister van EZ nog niet te voorzien. Overigens ligt dit ontwerpbesluit van EZ al sinds september 2000 bij de minister van VROM.

Zie hierover ook de brief van het ministerie van Economische Zaken door ons ontvangen d.d. 14 november 2001 (bijlage C).

I.7 Toezending adviseurs.

Overeenkomstig het bepaalde in artikel 8.6 en artikel 8.7 van de Wm en artikelen 3:17 en 3:19 eerste lid van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) hebben wij exemplaren van de aanvraag om vergunning gezonden aan:

- de Regionaal Inspecteur Milieuhygiëne Noord;
- De minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer;
- Milieuadviesbureau "De Roever" (adviseur VROM);
- Bisschop en Partners B.V.; nu: Draft Engineering Support B.V. (adviseur VROM);
- het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Delfzijl;
- het college van Burgemeester en wethouders van de gemeente Slochteren;
- het college van Burgemeester en wethouders van de gemeente Scheemda;
- het college van Burgemeester en wethouders van de gemeente Appingedam;
- het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Directie Noord;
- Ministerie van Economische Zaken;
- Staatstoezicht op de Mijnen;
- Waterschap Hunze en Aa's;
- Groningen Seaports;

I.8 Bevoegdheidstoedeling.

Het huidige wettelijk regime met betrekking tot de verwerking van afvalstoffen en/of gevaarlijke afvalstoffen afkomstig van buiten de inrichting binnen mijnbouwinstallaties is als volgt.

Op basis van artikel 22.1 lid 2 van de Wm is deze wet (hoofdstuk 8 Wm) van toepassing op installaties als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onder a, van de Mijnwet 1903, voor zover het betreft afvalstoffen dan wel gevaarlijke afvalstoffen die van buiten de betrokken inrichting, in dit geval Borgsweer, afkomstig zijn. Gedeputeerde Staten zijn bevoegd de doelmatige verwerking dan wel bewerking te toetsen in een Wm-vergunning (IVB 28.4.f.) en voor zover het gevaarlijke afvalstoffen betreft dient voorafgaande aan de vergunningverlening de minister van VROM een VVGB af te geven (zie paragraaf "VVGB", II.2).

De minister van Economische Zaken is het bevoegd gezag met betrekking tot de milieuhygiënische toetsing ten aanzien van een lozing van overige vloeistoffen zoals bedoeld in het Lozingenbesluit bodembescherming (Lzb) plaatshebbende binnen een Wm-installatie waarvoor deze minister bevoegd is ten aanzien van de bovengronds gelegen mijnbouwinstallatie, als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onder a, van de Mijnwet 1903 (Wm artikel 8.2. lid 3 in combinatie met artikel 25 a Lzb). Met andere woorden de milieuhygiënische aspecten van de lozing in de diepe ondergrond van overige vloeistoffen moeten in een Wm-veranderingsvergunning voor de bovengronds gelegen mijnbouwinstallatie van EZ worden geregeld.

Dit besluit van EZ dient op basis van artikel 25 lid 3 en artikel 25a lid 2(Lzb) door de minister van VROM te worden medeondertekend.

De splitsing in bevoegdheid is een tijdelijke zaak en bestaat alleen gedurende de periode na het in werking treden van de Wm en tot op het moment van het in werking treden van de Mijnbouwwet. Voordat de Wm in werking trad (1/3/92), dus ten tijde van het indienen van de vorige aanvragen van de NAM (1992) en na het in werking treden van de Mijnbouwwet waren en zijn Gedeputeerde Staten uitsluitend adviseur.

De door ons te verlenen vergunning zal uitsluitend betrekking hebben op de toetsing van doelmatige verwerking van (gevaarlijke) afvalstoffen afkomstig van buiten de inrichting. Terwijl de vergunning van EZ uitsluitend betrekking zal hebben op de milieuhygiënische aspecten van de lozing in de diepe ondergrond.

II. GEVOLGDE PROCEDURE.

II.1 Procedure.

Wij hebben met betrekking tot deze aanvraag de procedure gevolgd zoals die is aangegeven in afdeling 3.5 van de Awb en in hoofdstuk 13 van de Wm.

Naar aanleiding van de toezending van de aanvraag d.d. 31 mei 2000 aan de adviseurs (zie hierboven, I.7) is er op 9 juni 2000, gedateerd 8 juni 2000, kenmerk 1885/SPB/AH, een advies bij ons binnengekomen van Groningen Seaports te Delfzijl, waarvan de integrale tekst in kopie aan de onderhavige beschikking is gehecht (zie bijlage B), inhoudende:

- de mededeling dat Groningen Seaports vooralsnog geen opmerkingen heeft en;
 - dat Groningen Seaports ervan uitgaat dat de waterinjectie te Borgsweer geen significante invloeden heeft op de exploitatie van haar havens en de aanliggende industrieterreinen.
- Dit advies wordt voor kennisgeving aangenomen.

Er zijn geen andere adviezen ontvangen.

Het ontwerp van deze beschikking is tezamen met de aanvraag en de overige van belang zijnde stukken ter inzage gelegd (artikel 3:21 Awb en art. 13.4 Wm).

Er is geen verzoek om een mondelinge gedachtewisseling te houden bij ons binnengekomen (art. 3.25 Awb), derhalve is een dergelijke bijeenkomst niet gehouden.

Gedurende de daarvoor ingevolge art. 3.23 Awb gestelde termijn zijn er geen adviezen naar aanleiding van het ontwerp van de beschikking uitgebracht.

Gedurende de daarvoor ingevolge art. 3.24 Awb gestelde termijn (van 29/10/'01 t/m 26/11/'01) zijn er naar aanleiding van het ontwerp van de beschikking schriftelijk gemotiveerde bedenkingen ingediend door de Nederlandse Aardolie Maatschappij bij brief van 21 november 2001, door ons ontvangen d.d. 22 november 2001, kenmerk LDC-200111101011MW, door de Waddenvereniging mede namens de Milieufederatie Groningen bij brief van 26 november 2001, door ons ontvangen 27 november 2001 (poststempel 26/11/'01), kenmerk G01123/157.1/DS. Naar aanleiding van de inhoud van het bedenkschrift van de Waddenvereniging mede namens de Milieufederatie Groningen en naar aanleiding van een gesprek met een medewerker van de Waddenvereniging d.d. 27 november 2001, is de Waddenvereniging dan wel de Milieufederatie Groningen bij brief van ons d.d. 28 november 2001, kenmerk 2001-19.300, rmm, in de gelegenheid gesteld om binnen drie werkdagen na dagtekening van onze brief alsnog aanvullende bedenkingen bij ons in te dienen. Er zijn van de kant van de Waddenvereniging dan wel van de kant van de Milieufederatie Groningen geen aanvullende bedenkingen bij ons binnen gekomen binnen dan wel buiten deze door ons gestelde verlengde termijn.

Verder is er binnen de tervisieleggingstermijn (van 29/10/'01 t/m 26/11/'01) een brief bij ons binnen gekomen op 14 november 2001, gedateerd 13 november 2001, kenmerk ME/EP/RE/01057343, van het ministerie van Economische Zaken over de coördinatie van de desbetreffende vergunningenprocedures. Deze brief wordt door ons niet als een bedenkschrift aangemerkt, maar als een informerende brief.

De inhoud van de ingediende bedenkingen, waarvan de integrale tekst in kopie aan de onderhavige beschikking is gehecht (zie bijlage C), is samengevat weergegeven in paragrafen III.6.1 tot en met III.6.3.

II.1.1 Niet ontvankelijke bedenkschriften.

Tevens zijn een tweetal bedenkschriften buiten de tervisieleggingstermijn bij ons binnengekomen van:

1. de MOB te Nijmegen; datum ontvangst per fax d.d. 17 december 2001 en per brief d.d. 21 december 2001;
2. Gemeentebelangen Delfzijl te Delfzijl; datum ontvangst 2 januari 2002, poststempel 21 december 2001.

(zie bijlage C).

De ontvangst van deze bedenkschriften is bij de brieven d.d. 11 januari 2002, kenmerk 2001-21.026, RMM en kenmerk 2002-00.023, RMM door ons bevestigd. Tevens is toen door ons aan de

desbetreffende instanties meegedeeld dat deze bedenkschriften niet ontvankelijk zijn.
In de afsluitende overwegingen van deze vergunning wordt ons besluit opgenomen onder punt IV om deze bedenkschriften niet ontvankelijk te verklaren.

II.1.2 Verzending bedenkschriften adviseurs.

Alle bedenkschriften zijn bij de brieven van 29 november 2001, kenmerk 2001-19009, rmm en 11 januari 2002, kenmerk 2002-00.424, rmm naar de adviseurs gezonden.

Bij brief van 29 november 2001, kenmerk 2001-19009, a, rmm is de minister van VROM verzocht een definitieve VVGB af te geven met in achtneming van de bedenkingen die betrekking hebben op de ontwerp-VVGB, waaronder onze brief van 6 juli 2001, kenmerk 2001-7.526a/27/B.22, RMM.

De Verklaring Van (Geen) Bedenkingen is afgegeven op 27 februari 2002 en door ons ontvangen op 28 februari 2002, kenmerk SAS nr. 2002005259 VVGB 248 en wordt als ingelast beschouwd in deze beschikking.

Tevens is een kopie van de VVGB als bijlage A aan deze beschikking gehecht.

II.2 Verklaring Van Geen Bedenkingen.

Vanwege de aard van de inrichting moet de minister van VROM een VVGB afgeven voordat de vergunning door ons kan worden verleend (IVB, bijlage III, categorie 2 onder 4, voor zover het gevaarlijke afvalstoffen betreft). Een exemplaar van de aanvraag is d.d. 31 mei 2000 naar het ministerie van VROM gestuurd, vergezeld van een verzoek om een VVGB.

De aanvraag is op projectmatige wijze tot stand gekomen na een uitvoerig vooroverleg waaraan alle betrokken partijen hebben deelgenomen. Zo bestond de projectgroep uit vertegenwoordigers van het ministerie van VROM (directie Stoffen, Afvalstoffen en Straling (SAS) en directie Bodem, Water en Landelijk gebied (BWL) en hun adviseurs (Milieuadviesbureau "De Roever" en Bisschop en Partners, nu Draft Engineering Support B.V.), de Inspectie Milieuhygiëne Noord, het ministerie van Economische Zaken, het Staatstoezicht op de Mijnen, de NAM en de provincie Groningen. In de projectgroep is afgesproken dat de provincie Groningen de minister van VROM zal verzoeken een VVGB af te geven zonder dat een advies voor de VVGB wordt gegeven (brief d.d. 31/5/00). Dit verzoek is herhaald bij onze brief d.d. 13 november 2000. In deze brief is tevens aangegeven dat wij voorzien dat de NAM op de expiratedatum (28 maart 2001) van de toenmalige geldende vergunningen waarschijnlijk niet over van kracht zijnde nieuwe vergunningen kan beschikken ten gevolge van het uitblijven van de VVGB.

Het verzoek is andermaal herhaald bij onze brief van 7 maart 2001, waarin wij tevens constateren dat er op korte termijn een gedoogsituatie zal ontstaan, daar de NAM geen enkele blaam treft (zie hieromtrent paragraaf "Vergunningsituatie", I.3 m.n. I.3.1.), wat betreft het ontbreken van geldige vergunningen.

In onze brief d.d. 19 april 2001 hebben wij de minister een laatste maal gewezen op de ontstane situatie en het nog steeds ontbreken van een VVGB en hem een laatste maal verzocht deze af te geven. Hierbij is tevens een ontwerp-gedoogbesluit aan alle betrokken partijen gezonden met het verzoek om een zienswijze.

De VVGB - in de vorm van een ontwerp-VVGB - is uiteindelijk afgegeven op 26 april 2001. De definitieve VVGB is afgegeven op 27 februari 2002.

Een kopie van de VVGB is bij deze beschikking gevoegd. De VVGB moet op basis van de Wm (art. 8.36 in het bijzonder art. 8.36 lid 3 en lid 5) in onze beschikking worden overgenomen wat betreft overwegingen, beperkingen en voorschriften (zie bijlage A en de afsluitende overwegingen en onze voorschriften).

II.2.1 De ontwerp-verklaring.

De minister van VROM heeft:

wel bedenkingen tegen het verlenen van een vergunning als bedoeld in artikel 8.1, sub b en c, van de Wet milieubeheer door het College van gedeputeerde staten van Groningen aan de Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V. te Groningen voor het injecteren in de diepe ondergrond van afvalwater, afkomstig van de RBI en operationele vloeistoffen, voor zover deze worden aangemerkt als gevaarlijke afvalstoffen.

geen bedenkingen tegen het verlenen van een vergunning als bedoeld in artikel 8.1, sub b en c, van de Wet milieubeheer door het College van gedeputeerde staten van Groningen aan de Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V. te Groningen voor het injecteren in de diepe ondergrond van gevaarlijke afvalstoffen, zoals omschreven in artikel 3 van deze verklaring (ons voorschrift 3).

De vergunning dient ten minste onder de volgende beperkingen te worden verleend en aan de vergunning dienen ten minste de volgende voorschriften te worden verbonden (zie hiervoor de Afsluitende overwegingen).

II.3 Bedenkingen en advies ontwerp-VVGB.

Naar aanleiding van de brief d.d. 24 april 2001, kenmerk SAS 2001035143, VVGB 248, door ons ontvangen d.d. 26 april jl., waarbij de minister van VROM ons de ontwerp-Verklaring Van (Geen) Bedenkingen (VVGB) inzake de waterinjectielocatie van de Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM), Borgsweer doet toekomen hebben wij bedenkingen ingediend en een advies uitgebracht.

In onze brief van 6 juli 2001 heeft het college bedenkingen ingebracht tegen het uitsluiten van bepaalde afvalwaterstromen van de injectie in de diepe ondergrond. Verder heeft het college de minister geadviseerd ten behoeve van het uitbrengen van de uiteindelijke VVGB. De wettelijke basis voor deze brief ligt in artikel 20.2.lid 2.c en 20.2.lid 3 van de Wet milieubeheer besloten.

Onze bedenking bestaat hieruit dat wij van mening zijn dat het injecteren van het afvalwater van de Reststoffen Bewerkingsinstallatie (RBI) te Delfzijl wel mogelijk moet zijn. Voor een onderbouwing van deze stellingname verwijzen wij naar de paragraaf "RBI-water" (II.3.1).

Ons advies houdt in het toestaan van de injectie van het "RBI-water" voor in ieder geval de looptijd (4 jaar na het van kracht worden) van de nieuwe vergunning en het opnemen van een algemene onderzoeksverplichting in de VVGB ten behoeve van een door de NAM uit te (laten) voeren onderzoek naar de haalbaarheid, zowel technisch als bedrijfseconomisch, van de bovengrondse verwerking van bepaalde in het voorschrift met name genoemde, afvalwaterstromen (waterige vloeibare afvalstoffen). Inhoudende het voorschrift:

Binnen twee jaar na het van kracht worden van de vergunning dient de vergunninghouder een onderzoek uit te (laten) voeren gericht op de technische en bedrijfseconomische haalbaarheid van de bovengrondse verwerking van de volgende afvalwaterstromen te weten:

- de teruggeproduceerde operationele vloeistoffen zoals daar zijn teruggeproduceerde zure en niet-zure putstimulatievloeistoffen, teruggeproduceerde fractureringsvloeistoffen en teruggeproduceerde doodpompvloeistoffen;

- de "procesafvalwater"-stromen die vrijkomen binnen de ReststoffenBewerkingsInstallatie (RBI) te Delfzijl dan wel de afzonderlijke deelstromen, die binnen de RBI apart gehouden zouden kunnen worden.

Het onderzoeksvoorstel moet in overleg met onze Dienst Ruimte en Milieu worden opgezet.

Binnen twee maanden na afronding van het onderzoek dient de vergunninghouder de onderzoeksrapportage aan de directeur van onze Dienst Ruimte en Milieu te overleggen.

De looptijd van de nieuwe vergunningen kan dan door de overheden in samenspraak met de andere betrokken partijen benut worden voor het formuleren van beleid aangaande het injecteren van vloeibare afvalstoffen in de diepe ondergrond. Voor een nadere uiteenzetting verwijzen wij naar de paragraaf "Beleidsontwikkeling" (II.3.2).

II.3.1 RBI-water.

Blijkend uit een afschrift van een brief van de minister van VROM gericht aan mevrouw A.

Jorritsma, minister van Economische Zaken d.d. 24 april 2001, gevoegd bij de ontwerp-VVGB, wil de minister de injectie van "reservoirvreemde" gevaarlijke afvalstoffen niet toestaan. Het verheugt

ons dat deze omschrijving hier op deze plaats wordt gebruikt, aangezien dat de discussie over met name de afvalwaterstromen afkomstig van de RBI te Delfzijl in een ander daglicht zet. De afvalwaterstromen die binnen de RBI vrijkomen bestaan voor een groot deel uit formatiewater (BAGA-terminologie) ook wel productiewater (NAM-terminologie). Dit water komt vrij bij het indikken van het "aardgas-slib" zoals dit op zijn beurt vrijkomt bij de winning van aardgas en aardgascondensaat op de winningslocaties van de NAM tijdens de bovengrondse scheiding van delfstoffen en reststoffen. De NAM heeft namelijk een concessie voor het winnen van delfstoffen in zowel een gasfase als een vloeistoffase. Een verdere afscheiding van delfstoffen, in dit geval aardgascondensaat vindt plaats in de Opslag- en Scheidingsfaciliteiten (OSF ook wel "Tankenpark" genoemd) en deels in de RBI, beide te Delfzijl. De afscheiding van aardgascondensaat en water binnen de RBI is noodzakelijk gelet op de acceptatiecriteria van de eindverwerker van het ingedikte aardgasslib.

Verder worden er binnen de RBI geen chemicaliën aan de waterfase toegevoegd, zodat er alleen sprake is van het toevoegen van schoon "drinkwater" dan wel van het toevoegen van het binnen de RBI gerecirculeerd "RBI-water". Overigens wordt deze laatste stroom in de NAM-terminologie procesafvalwater genoemd, wanneer afvoer gezamenlijk met condensaat naar de OSF gewenst dan wel noodzakelijk is.

Verder wordt door ons opgemerkt dat, alhoewel de NAM de RBI pas in 1996 in gebruik heeft genomen als uitvoering van een bedrijfsmilieuplan-maatregel van het BMP 1995 - 1998 van de NAM als concern, de afvalwaterstromen geen nieuwe stromen zijn. Deze stromen kwamen al sinds jaar en dag vrij op de winningslocaties en dan met name in Noordbroek en Siddeburen (zie MER t.b.v. de oprichting van de RBI, april 1994, blz. 9, blz. 55/56 en blz. 68). De activiteiten die nu binnen de RBI plaatsvinden gebeurden voor 1996 op de winningslocaties. Deze afvalwaterstromen zijn dan ook beschreven in het MER- "Waterinjectie in Zuid-Oost Drenthe" van 17 mei 1991, met andere woorden deze stromen zijn "bemerkt". Dit MER is ook het onderliggend MER voor de injectie in Borgsweer (zie ook paragraaf "Milieueffectrapport", II.4).

De verwarring is mogelijk ontstaan door de omschrijving van de verschillende afvalwaterstromen in de aanvraag van 30 mei 2000 voor de waterinjectie in Borgsweer. In deze aanvraag is als stroom "RBI-water" opgenomen in plaats van dat de aard van de stromen van de RBI expliciet zijn benoemd, hetgeen meer op zijn plaats zou zijn geweest in vergelijking met de beschrijving van de andere stromen van andere locaties. Zo heeft de NAM in haar aanvraag ook geen "Tjuchem"- dan wel "Bierum"-, etc. afvalwaterstromen aangevraagd.

Wij zijn er ons van bewust dat de afvalwaterstroom afkomstig van de RBI enigszins een bijzondere stroom is, maar dan niet gebaseerd op zijn samenstelling, maar wel gebaseerd op plaats van herkomst, te weten een inrichting waar nog maar voor een deel een afscheiding van delfstoffen plaatsvindt (aardgascondensaat) en voor het overige het bewerken van kwikhoudende reststoffen waaronder het indikken van "aardgas-slib", waarbij productiewater vrijkomt. Wij zijn echter van mening dat deze stromen direct aan de delfstofwinning (aardgas en aardgascondensaat) zijn gerelateerd en dat deze stromen niet als "reservoirvreemde" gevaarlijke afvalstoffen zijn aan te merken, indien ze al gevaarlijk afval zijn. De aanwezige verontreinigingen o.a. kwik en koolwaterstoffen zijn reservoir-eigen stoffen en zelfs componenten die uit het reservoir komen.

De passage onder "Algemeen" laatste alinea van vervolgvel 6 van de ontwerp-VVGB roept dan ook vragen bij ons op, gelet op de hier genoemde 180.000 m³ overige waterstromen voor 1998. Deze hoeveelheid komt uit de aanvraag blz. 10 van 18 en bevat alle aangevraagde overige waterstromen, dus ook de stromen die door de minister worden uitgesloten van injectie. Terecht wordt opgemerkt dat ook voor deze uit te sluiten stromen geldt dat de aanwezige kwikverontreiniging een andere be-/verwerking voor de NAM in de weg staat. Gesteld wordt dat dit geen reële optie voor de NAM is. Dus in onze ogen geeft de minister impliciet aan dat een andere verwerking dan injectie in de diepe ondergrond van o.a. het "RBI-water" dat met kwik is verontreinigd geen reële optie is.

Tevens willen wij nog opmerken dat de afvoer van de water-condensaat stromen naar de OSF, zoals beschreven in het MER ten behoeve van de oprichting van de RBI, april 1994, blz. 44 en blz. 99, door de minister in een eerdere VVGB als doelmatig is beschouwd. Ten behoeve van de revisievergunning voor de RBI is in 1999 door de minister een VVGB afgegeven. Op vervolgveld 9 van die VVGB geeft de minister aan het advies van de provincie Groningen op te volgen. Op vervolgveld 6 1ste alinea van die VVGB wordt aangegeven dat procesafvalwater wordt afgevoerd naar de Opslag- en Scheidingsfaciliteiten te Delfzijl/Borgsweer. In onze ogen wordt in de verklaring impliciet aangegeven dat de minister het doelmatig vindt dat procesafvalwater, vrijkomend bij de bewerking van gevaarlijke afvalstoffen binnen de RBI, wordt afgevoerd naar de OSF te Delfzijl/Borgsweer. Ook al staat daar niet met zoveel woorden dat er uiteindelijk injectie in de diepe ondergrond plaatsvindt, toch was iedere betrokken instantie bij het vooroverleg, waaronder het ministerie van VROM, op de hoogte van de uiteindelijke verwerking.

II.3.2 Beleidsontwikkeling.

Het, nu uit de ontwerp-VVGB blijkend, standpunt van de minister ten aanzien van de injectie van vloeibare afvalstoffen in de diepe ondergrond en dan met name in Borgsweer, verbaast ons. Deze verbazing komt voort uit hetgeen naar voren kwam tijdens het met alle partijen gevoerde vooroverleg om tot de geïntegreerde aanvraag te komen en hetgeen nu in de ontwerp-VVGB staat vermeld. Dit vooroverleg heeft gedurende de eerste helft van het jaar 2000 plaatsgevonden met inbreng van het ministerie van VROM, te weten de directies Stoffen, Afvalstoffen en Straling (SAS) en Bodem, Water en Landelijk gebied (BWL), de Inspectie Milieuhygiëne Noord (IMH-N) en hun adviseurs. Toen werd niet de indruk gewekt dat bepaalde afvalwaterstromen zouden worden uitgesloten van de te verlenen vergunningen. De teneur die uit het vooroverleg naar voren kwam was dat de NAM tijdens deze procedure en periode (looptijd nieuwe vergunningen van 4 jaar) geen beletsel zou worden opgelegd, maar dat er een onderzoeksverplichting in de vergunning zou kunnen worden opgenomen. Een onderzoek uit te voeren door de NAM ten aanzien van de bovengrondse verwerkingsmogelijkheden van met name de teruggeproduceerde operationele vloeistoffen en het water afkomstig van de RBI te Delfzijl.

Tevens komt de verbazing voort uit het feit dat ons geen landelijk beleid bekend is aangaande het injecteren van vloeibare afvalstromen in de diepe ondergrond waarop het standpunt van de minister gebaseerd zou kunnen zijn geweest. Van belang is hier om te vermelden dat het niet gaat om het "storten" van afvalstoffen (zie ook paragraaf III.4).

Wij stellen de minister van VROM voor dan wel bevelen sterk aan om een dergelijk beleid te ontwikkelen in samenspraak met alle betrokken partijen waar onder de provincies, het ministerie van Economische Zaken en het Staatstoezicht op de Mijnen, de brancheorganisatie Nogepa, afzonderlijke bedrijven binnen deze branche bijv. de NAM, etc.

Al deze partijen zijn op dit moment bezig met "het gebruik van de diepe ondergrond" via beleidsuitgangspunten in de verschillende Provinciale OmgevingsPlannen (POP's), handreikingen (Guidelines for produced water injection; Staatstoezicht op de Mijnen), (toetsings-)protocollen (VROM) ten behoeve van de aan te leveren informatie in aanvragen, de in ontwikkeling zijnde nieuwe mijnbouwwetgeving, evaluatie en/of ontwikkeling van een milieuhygiënisch toetsingskader zoals bijv. het Lozingenbesluit bodembescherming, VROM/RijksPlanologische Dienst(RPD) Ruimtelijke verkenningen 2000, VROM juni 2001, etc.

Nu is in onze ogen het moment om samen tot een beleid te komen over het injecteren van vloeibare afvalstoffen, die vrijkomen bij de winning van delfstoffen, in de diepe ondergrond. Voor andere afvalstoffen hebben wij in ons ProvinciaalOmgevingsPlan beleid geformuleerd.

Dus moeten nu geen van de aangevraagde stromen worden uitgesloten van injectie in de diepe ondergrond.

II.3.3 Voorgeschiedenis van de ontwerp-VVGB.

Tot onze spijt moeten wij constateren dat de door het ministerie van Economische Zaken (EZ) gemaakte opmerkingen over de concept-ontwerp-VVGB, die aan de heer A.B. Holtkamp, Directie Stoffen, Afvalstoffen en Straling (SAS) zijn toegezonden bij brief van 9 maart jl. door de Directeur

Energieproductie van het ministerie van EZ, de heer J.W. Weehuizen, in het geheel niet zijn overgenomen.

De concept-ontwerp-VVGB die wij informeel per e.mail d.d. 21 februari 2001 hebben ontvangen van de adviseur "Milieuadviesbureau De Roever" te Schijndel van het ministerie van VROM, op verzoek van de directie SAS, hebben we becommentarieerd. De enige formele route om ons commentaar te kunnen inbrengen was via het ministerie van EZ. De hierboven aangehaalde brief bevatte o.a. ook ons commentaar op de concept-ontwerp-VVGB. Wij betreuren het zeer dat de gemaakte opmerkingen voor de minister van VROM geen aanleiding zijn geweest de concept-ontwerp-VVGB aan te passen en dat zelfs tekstuele/taalkundige opmerkingen niet zijn verwerkt in de ontwerp-VVGB.

Wij willen de minister gaarne verwijzen naar onze algemene en detailopmerkingen die in de bij onze brief van 6 juli 2001 bijgevoegde bijlage 1 en bijlage 2 zijn opgenomen. Wij gaan er van uit dat deze opmerkingen worden verwerkt in de definitieve VVGB, waar wij de minister van VROM overigens op een later moment namelijk dan nadat onze ontwerp-beschikking ter visie heeft gelegen, om zullen verzoeken.

II.3.4 Samenvattend.

Wij gaan er van uit dat de door de NAM gevraagde vergunning door ons kan worden verleend met in achtneming van de door ons gewenste aanpassing van de VVGB.

II.4 Milieueffectrapport.

De aangevraagde vergunning is een besluit waar bij de voorbereiding daarvan geen milieueffectrapport (MER) hoeft te worden gemaakt.

Er ligt op dit moment een MER voor een waterinjectie in de diepe ondergrond in Zuid-Oost Drenthe. Dit MER is in 1999 geëvalueerd. Tevens is er een onderzoek uitgevoerd naar het verder terugdringen van het gehalte aan formatievreemde (hulp-)stoffen in het te injecteren afvalwater. Op basis van de evaluatie en het onderzoek concluderen wij dat het bestaande MER nog valide is. Dit MER is in het verleden de basis geweest voor het verlenen van een ontheffing van de mer-plicht voor waterinjecties op andere locaties waaronder Borgsweer. Zo is er ook een ontheffing (d.d. 29/6/'92) verleend door de minister van VROM specifiek voor de locatie Borgsweer.

Er is hier geen sprake van de oprichting van een inrichting/installatie waardoor op basis van C18.2 dan wel C18.5 een mer-plicht zou ontstaan. Er is uitsluitend sprake van een uitbreiding van de jaarlijkse injectiecapaciteit van de oorspronkelijk vergunde 450.000 m³ naar de aangevraagde 680.000 m³. Overeenkomstig D18.3 is deze capaciteitsuitbreiding niet mer-beoordelingsplichtig. De activiteit binnen de Borgsweer-inrichting wijzigt niet.

III. GRONDEN VAN DE BESLISSING.

III.1 Provinciaal omgevingsplan (POP).

Het Provinciaal Omgevingsplan (POP) is vastgesteld op 14 december 2000. Het POP integreert het beleid zoals dat tot dusverre was opgenomen in diverse beleidsplannen met hun herziening en uitwerking tot een plan voor de fysieke omgeving. Het POP heeft de wettelijke status van:

- streekplan op basis van de Wet ruimtelijke ordening;
- milieubeleidsplan op basis van de Wet milieubeheer;
- waterhuishoudingsplan op basis van de Wet waterhuishouding
- mobiliteitsplan op basis van de Planwet verkeer en vervoer.

Het doel van het POP is om overal in de provincie een basiskwaliteit voor het milieu te realiseren, waarbij geen onaanvaardbare risico's voor mens en natuur te verwachten zijn. Waar de milieukwaliteit beter is dan de basiskwaliteit mag deze niet verslechteren. De basiskwaliteit wordt voor de milieucapartimenten ontleend aan NMP-3. In het POP wordt verder aangegeven dat bij het vaststellen en beoordelen van de milieukwaliteit de meest actuele en Europese en landelijke regelgeving, richtlijnen en circulaires worden gehanteerd.

In paragraaf 3.5 "Schoon en veilig Groningen" van het POP staat het milieubeleid beschreven.

In ons POP hebben we aangegeven dat er geen radioactieve en geen gevaarlijke afvalstoffen in de diepe ondergrond mogen worden gebracht (blz. 64 e.v.). Dit is reeds sinds 1988 bestaand beleid en was ook opgenomen in ons Streekplan van 1994.

De injectie van deze afvalstoffen verdragen zich in principe niet met een duurzame ontwikkeling en niet met de hoofddoelstelling van het afvalbeleid te weten preventie en hergebruik (blz.65).

Echter gelet op het ontbreken van verwerkingsmogelijkheden hebben we onder punt 39 op blz. 65 van ons POP speciaal een passage opgenomen voor onderhavige bijzondere reeds lang bestaande situatie (NAM-waterinjectie Groninger gasveld, nu Borgsweer), te weten de volgende passage:

"In het Groninger gasveld worden sinds jaar en dag (gevaarlijke) afvalstoffen die vrij zijn gekomen bij het winnen en behandelen van gas, teruggevoerd. De hoeveelheid terug te voeren gevaarlijke afvalstoffen moet worden verminderd door betere scheiding van afvalstoffen aan de bron" Niettemin zal de betreffende (moet zijn "desbetreffende") verwerkingsmethode de komende veertig jaar moeten worden voortgezet".

Wezenlijk in dit citaat uit ons POP is de passage "scheiding van afvalstoffen aan de bron".

Het gaat hier om de scheiding van afvalstoffen c.q. waterige afvalstromen op de plaats waar deze vrijkomen te weten op met name de winningslocaties van de NAM maar ook binnen de RBI (ReststoffenBewerkingenInstallatie). Bij het formuleren van deze passage in het POP is er met name gedacht aan de grootschalige renovatie van de winningslocaties van de voormalige Business Unit Groningen van de NAM, nu Asset Groningen (in totaal 29 locaties), het zogenaamde Groningen Long Term-project (GLT-project)(Tjuchem afgerond, twee andere locaties nagenoeg afgerond en drie andere locaties in voorbereiding; looptijd project tot 2010).

Bij deze renovatie worden alle winningslocaties gerenoveerd, waarbij tevens een scheiding wordt aangebracht tussen schone en vervuilde waterstromen. Deze laatste vervuilde waterstromen kunnen zowel afvalstoffen als gevaarlijke afvalstoffen betreffen. Verder wordt er door goodhousekeeping-maatregelen voorkomen dat waterstromen onnodig vervuild raken. Hierdoor zal er dus minder vervuild water (als zijnde afval maar zeker ook gevaarlijk afval) aan de (OSF) te Delfzijl worden aangeboden en uiteindelijk worden geïnjecteerd in Borgsweer.

Daarentegen is de RBI een vrij nieuwe inrichting die volledig volgens de stand der techniek is gebouwd en in gebruik is genomen in 1996. De scheiding van waterige afvalstromen binnen deze laatste inrichting is optimaal en conform de stand der techniek. Schone waterige afvalstromen worden gescheiden gehouden van vervuilde waterige afvalstromen en geloosd op de riolering. Een verdere scheiding aan de bron is binnen deze inrichting niet te bewerkstelligen.

De passage uit ons POP heeft niet zozeer betrekking op de RBI als wel op de winningslocaties van de NAM.

Opgemerkt moet worden dat de minister van VROM geen beroep heeft ingesteld tegen ons POP.

De vergunning die de NAM vraagt, kan naar onze mening verleend worden mede gelet op deze passage in het POP.

III.2 Nationaal Milieubeleidsplan.

Hoewel wij op grond van de Wm niet behoeven te toetsen aan het Nationaal Milieubeleidsplan (NMP), moet er van worden uitgegaan dat gezien de betekenis en de strekking van dit NMP desalniettemin rekening moet worden gehouden met het gestelde in dit plan.

Hierbij moet echter worden opgemerkt dat er ten aanzien van het injecteren van vloeibare afvalstoffen in de diepe ondergrond geen landelijk beleid is vastgesteld (zie hiervoor ook de paragraaf "Beleidsontwikkeling", II.3.2).

Wij hebben de minister van VROM aangegeven dat het onze wens is tot beleidsvorming aangaande dit onderwerp te komen gedurende de komende vier jaar in samenspraak met alle betrokken partijen.

III.3 Afbakening.

Gelet op de bevoegdheidstoedeling (zie hierboven, I.8) voor de inrichting Borgsweer, te weten een milieuhygiënische toetsing van de injectie van waterige vloeibare afvalstoffen binnen de Wm-inrichting waarvoor de minister van Economische Zaken het bevoegd gezag is, zal deze toetsing ook door die minister in overeenstemming met de minister van VROM worden uitgevoerd in haar Wm-veranderingsvergunning.

Wij zullen ons uitsluitend beperken tot de doelmatigheidstoetsing met betrekking tot de verwerking van de waterige vloeibare afvalstoffen. Dit betekent dat een aantal zaken op basis van art. 8.8 van de Wm, zoals met betrekking tot de bestaande toestand van het milieu, de milieueffecten die de inrichting veroorzaakt en hoofdzaken die in de voorschriften aan de orde moeten komen, mogelijkheden die er zijn voor de bescherming van het milieu en de stand van zaken in verband met de milieuzorg in de inrichting en de beoordeling daarvan in het kader van de vergunningverlening, niet in deze vergunning worden meegenomen. Van strijd met art. 8.9 van de Wm is ons niets gebleken.

III.4 Toetsingskader.

De doelmatigheidstoetsing moet worden uitgevoerd op basis van de Wm.

De verschillende aspecten van doelmatigheid die in artikel 1.1 van de Wm zijn aangegeven, zijn:

1. continuïteit van de verwijdering;
2. effectieve en efficiënte verwijdering;
3. capaciteit afgestemd op het aanbod;
4. evenwichtige spreiding;
5. effectief toezicht.

Aangezien het hier gaat om een vorm van definitieve verwijdering (eindverwerking) moeten alle vijf elementen worden beoordeeld.

Voor zover het gevaarlijke afvalstoffen betreft geldt als toetsingskader het Meerjarenplan Gevaarlijke Afvalstoffen II (MJP GA II), juni 1997 en voor zover het niet-gevaarlijke afvalstoffen betreft geldt het Tienjarenprogramma Afval 1995 – 2005 (TJP.A-95) inclusief de tussentijds vastgestelde wijzigingen van dit programma. Hierbij moet worden opgemerkt dat de activiteit binnen de inrichting Borgsweer als eindverwerking het meest overeenkomt met het storten van afvalstoffen op of in de bodem om ze daar te laten. In dit geval in de bodem.

Wij zijn echter van mening dat de injectie van waterige vloeibare afvalstoffen in de diepe ondergrond zodanig verschilt van de activiteit van storten als bedoeld in het TJP.A-95 dat wij dit programma niet van toepassing beschouwen. Het betreft hier een injectie van waterige vloeibare afvalstoffen vanuit een bovengronds gelegen Wm-inrichting (EZ is bevoegd gezag) in een ondergronds gelegen formatie (aardlaag). Deze formatie op zich is niet als inrichting te beschouwen maar behoort op basis van artikel 22.1 lid 2 wel tot de inrichting. Een stortplaats in de "klassieke" betekenis van het woord is een fysiek begrensde ruimte waar bedrijfmatige activiteiten plaatsvinden. De formatie – ook al is deze fysiek begrensd – komt naar onze mening hier niet mee overeen.

Zo zal ook de Richtlijn Storten gelet op haar totstandkomingsgeschiedenis en op haar doel niet toezien op de injectie in de diepe ondergrond (zie VROM-brief d.d. 4 sept. '01, kenmerk BWL/2001094748, + bijlage).

Alle injectieactiviteiten (dus ook de injectie van CO₂ en andere niet-mijnbouw gerelateerde afvalstoffen) zullen niet onder de Richtlijn Storten vallen en vallen ook niet onder het Stortbesluit bodembescherming en het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen.

De toetsing voor wat betreft niet-gevaarlijke afvalstoffen zal dan ook worden uitgevoerd op basis van de Wm.

III.5 De verklaring.

De minister van VROM heeft:

wel bedenkingen tegen het verlenen van een vergunning als bedoeld in artikel 8.1, sub b en c, van de Wet milieubeheer door het College van gedeputeerde staten van Groningen aan de Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V. te Groningen voor het injecteren in de diepe ondergrond van operationele vloeistoffen die gescheiden van productiewater vrijkomen, voor zover deze worden aangemerkt als gevaarlijke afvalstoffen.

geen bedenkingen tegen het verlenen van een vergunning als bedoeld in artikel 8.1, sub b en c, van de Wet milieubeheer door het College van gedeputeerde staten van Groningen aan de Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V. te Groningen voor het injecteren in de diepe ondergrond van gevaarlijke afvalstoffen, zoals omschreven in artikel 3 van deze verklaring (ons voorschrift 3).

De vergunning dient ten minste onder de volgende beperkingen te worden verleend en aan de vergunning dienen ten minste de volgende voorschriften te worden verbonden (zie hiervoor de Afsluitende overwegingen).

III.6 Doelmatigheidsbeoordeling gevaarlijk afval.

Voor zover het gevaarlijke afvalstoffen betreft nemen wij de overwegingen van de minister van VROM over uit hoofde van de wettelijke verplichting die daar ligt op basis van artikel 8.36 en in het bijzonder 8.36 lid 3 en lid 5. De overwegingen van de minister van VROM (zie bijlage A; VVGB) moeten daarom hier als ingelast worden beschouwd.

II.6.1 Bedenkingen van de Nederlandse Aardolie Maatschappij.

De bedenkingen van de Nederlandse Aardolie Maatschappij richten zich op de weigering van de injectie van het afvalwater afkomstig van de Reststoffenbewerkingsinstallatie (RBI) en operationele vloeistoffen. De reden voor uitsluiting van deze afvalwaterstromen is dat bovengrondse verwerking a-priori doelmatiger zou zijn. De NAM bestrijdt dit en acht injectie wel doelmatig.

Door de NAM wordt aangegeven dat de bedoelde vloeistoffen als restproduct onlosmakelijk verbonden zijn met de winning en behandeling van aardgas. De RBI is procesmatig, functioneel en organisatorisch verbonden met de diverse gaswinninglocaties in Noord-Nederland. Het terugvoeren van waterstromen die ongewild en onafwendbaar vrijkomen bij de winning van olie en gas is een reeds lang bestaande en erkende verwijderingshandeling voor afvalstoffen vrijkomend bij mijnbouw. Zowel het Lozingsbesluit Bodembescherming als de Europese kaderrichtlijn afvalstoffen (75/442/EG), de Europese kaderrichtlijn Water (2000/60/EG) en de OSPAR-richtlijn "Produced Water Re-injection" wijzen deze techniek aan. De voorgestane toepassing van het Meerjarenplan Gevaarlijke Afvalstoffen II leidt volgens de NAM derhalve tot een conclusie in strijd met bovenvermelde regelingen.

Bovengrondse verwerking van de uitgesloten waterstromen en de daarin aanwezige formatie-eigen stoffen en mijnbouwhulpstoffen leidt volgens de NAM, in tegenstelling tot injectie in geologisch geïsoleerde aardlagen, tot verspreiding van stoffen naar andere milieucompartimenten. Diepere aardlagen zijn vanuit milieuhygiënisch oogpunt reeds toxisch en verliezen door het terugvoeren van formatie-eigen stoffen evenmin hun functionele en intrinsieke functies. Bijkomende nadelen bij de bovengrondse verwerking zijn een hoger energieverbruik en langere transportafstanden.

De afvalwaterstroom afkomstig van de RBI en de operationele vloeistoffen kunnen volgens de NAM niet direct of indirect geloosd worden op het oppervlaktewater respectievelijk het riool, omdat deze stromen niet voldoen aan de gestelde lozingscriteria. Er bestaan volgens de NAM momenteel geen zuiveringstechnieken die deze waterstromen op een doelmatige wijze kunnen zuiveren tot een anders dan in de ondergrond loosbare waterstroom. Biologische zuivering is volgens de NAM onmogelijk gezien het toxische karakter van de bestanddelen van de waterstroom. Fysisch/chemische zuivering is wel mogelijk doch energie-intensief en de resulterende waterstroom voldoet niet aan de lozingseisen. Verbranding is technisch uitvoerbaar, maar eveneens energie-

intensief en veroorzaakt emissies naar de lucht. Bovendien ontstaan er bij verbranding verbrandings- en rookgasreinigingsresiduen die gestort moeten worden.

Tevens geldt dat kosten van injectie relatief laag zijn, circa tien gulden per kubieke meter, terwijl de kosten voor bovengrondse verwerking op kunnen lopen tot enkele duizenden gulden per kubieke meter. Hierdoor ontstaat volgens de NAM echter geen concurrentievervalsing, aangezien NAM niet voornemens is afvalstoffen afkomstig van andere bedrijven te injecteren in de grond.

De waterstroom afkomstig van de RBI wordt blijkens de VVGB niet gezien als schoon water verontreinigd met formatiewater, terwijl deze stroom slechts bestaat uit formatiewater waaraan spoelwater is toegevoegd. Beide stromen afzonderlijk injecteren wordt wel als doelmatig beschouwd. De vraag is derhalve waarom injectie van de samengestelde stroom dat niet is. Bovendien is in de eerdere vergunning van 1999 verwijdering van de waterstroom van de RBI via de OSF Delfzijl en injectie wel als doelmatig bestempeld. Door nu anders te oordelen wordt de rechtszekerheid geschaad.

Tot slot verzoekt de NAM de vergunning voor tenminste vier jaar te verlenen, te rekenen vanaf de dag dat de vergunning in werking treedt.

III.6.2 Bedenkingen van Gedeputeerde Staten van Groningen.

De bedenkingen van de Gedeputeerde Staten van Groningen tegen de ontwerp-VVGB (zie II.3) hebben betrekking op de weigering voor de injectie van het afvalwater afkomstig van de RBI. Aangezien volgens de provincie in de RBI geen chemicaliën aan de waterfase toegevoegd worden, wordt de samenstelling ervan volledig bepaald door het productie- of formatiewater en het gebruikte spoelwater, welke bestaat uit schoon drinkwater of gerecirculeerd RBI-water. Hoewel de RBI zelf geen mijnbouwinstallatie is, is ze als installatie direct gerelateerd aan de gaswinning en werkt uitsluitend ten behoeve van die gaswinning. Bovendien vindt in de RBI afscheiding van een delfstof plaats (aardgascondensaat). De bij de RBI vrijkomende stromen zijn direct aan de delfstofwinning gerelateerd. De aanwezige verontreinigingen zijn reservoir eigen stoffen en zelfs componenten die uit het reservoir komen.

Opgemerkt wordt dat de activiteiten die in de RBI plaatsvinden voorheen op de gaswinninglocaties zelf plaatsvonden en als zodanig ook opgenomen zijn in de MER “Waterinjectie in Zuidoost Drente” uit 1991. Bovendien is bij de oprichtingsvergunning toegestaan het betreffende waterconcentraat af te voeren naar de OSF te Delfzijl, waarna het in de diepe ondergrond geïnjecteerd wordt. Toentertijd werd dit blijkbaar wel doelmatig geacht.

Geadviseerd wordt de injectie gedurende de looptijd van de nieuwe vergunning toe te staan en de volgende onderzoeksverplichting in de definitieve verklaring op te nemen.

Binnen twee jaar na het van kracht worden van de vergunning dient de vergunninghoudster een onderzoek uit te (laten) voeren gericht op de technische en bedrijfseconomische haalbaarheid van de bovengrondse verwerking van de volgende afvalwaterstromen:

- *de teruggeproduceerde operationele vloeistoffen zoals daar zijn zure en niet-zure putstimulatievloeistoffen, fractureringsvloeistoffen en doodpompvloeistoffen;*
- *de procesafvalwaterstromen die vrijkomen binnen de ReststoffenBewerkingsInstallatie (RBI) te Delfzijl dan wel de afzonderlijke deelstromen die binnen de RBI apart gehouden zouden kunnen worden.*

Het onderzoeksvoorstel moet in overleg met onze Dienst Ruimte en Milieu worden opgezet. Binnen twee maanden na afronding van het onderzoek dient de vergunninghoudster de onderzoeksrapportage aan de directeur van onze Dienst Ruimte en Milieu te overleggen.

Verder wordt geadviseerd de komende jaren een beleid aangaande het injecteren van vloeibare afvalstoffen in de diepe ondergrond te ontwikkelen in samenspraak met alle betrokken partijen.

Verder verzoekt de Provincie de vergunning voor tenminste vier jaar te verlenen, te rekenen vanaf de dag dat de vergunning in werking treedt.

Tot slot zijn in de bijlage van de bedenkingen detailopmerkingen opgenomen met betrekking tot de ontwerpverklaring met het verzoek deze in de verklaring te verwerken.

III.6.3 Bedenkingen van de Waddenvereniging mede namens de Stichting Milieufederatie Groningen.

De Waddenvereniging is tegen de opslag in de diepe ondergrond van andere stoffen dan lucht of gas in het algemeen, aangezien dit in strijd is met de duurzame ontwikkelingen waarbij volgende generaties niet opgezaaid mogen worden met erfenissen uit het verleden. Het irreversibele karakter van onderhavige injectie speelt daarbij een grote rol. Het risico dat de verontreinigende stoffen migreren naar andere bodemlagen en drinkwater is (te) groot.

Tevens wordt door de Waddenvereniging aangegeven dat informatie over de te injecteren stoffen ontbreekt. In de verklaring wordt volstaan met algemene omschrijvingen. Milieuschade is derhalve niet in te schatten zodat de vergunningaanvraag niet-ontvankelijk verklaard had moeten worden. Bovendien zou de toepassing van injectie van productiewater, bestaande uit formatiewater inclusief daarvan niet af te scheiden hulpstoffen, niet mogen worden toegestaan gezien de aanwezigheid van diverse zwarte lijst stoffen. Op basis hiervan zou de waterstroom volgens de best bestaande technieken gezuiverd moeten worden. Hiervoor zijn echter geen voorschriften in de vergunning opgenomen.

Verder geeft de Waddenvereniging aan dat de ontwerp-beschikking in strijd is met de VVGB en vindt zij de argumentatie van Gedeputeerde Staten niet overtuigend waarom de RBI-stroom wel geïnjecteerd zou moeten kunnen worden. De Waddenvereniging stelt dat duidelijk is dat het RBI-water afkomstig is van de reiniging binnen de RBI van boorspoeling waarin dus vele schadelijke boorhulpstoffen in kunnen zitten.

In de voorschriften is vastgelegd dat 1 maand na het van kracht worden van de vergunning de aanvrager een beschrijving van de acceptatieprocedure ter goedkeuring aan het College moet worden gezonden. Niet duidelijk is:

- waarom lozing al mogelijk zou moeten zijn voordat de acceptatieprocedure ter goedkeuring wordt toegestuurd;
- op grond van welke criteria (concentraties en stoffen) de beoordeling zal plaatsvinden; en
- hoe derden de mogelijkheid hebben tot inspraak omtrent de goedkeuringsprocedure.

Tenslotte wordt geen enkele termijn genoemd waarbinnen de goedkeuring zal plaatsvinden.

Naar aanleiding van deze bedenkingen wordt het volgende opgemerkt:

III.6.4 Behandeling bedenkingen van de NAM en de provincie Groningen.

Door de NAM wordt aangegeven dat de waterstroom afkomstig van de RBI slechts bestaat uit productiewater waaraan spoelwater is toegevoegd. Ook door de provincie Groningen is bevestigd dat in de RBI geen chemicaliën aan de waterfase worden toegevoegd, waardoor de samenstelling ervan volledig bepaald wordt door het productiewater en het gebruikte spoelwater dat bestaat uit schoon water of gerecirculeerd RBI-water. Deze informatie was echter niet in de aanvraag opgenomen, zodat de indruk bestond dat ook andere – niet uit productiewater afkomstige – stoffen zoals in de RBI toegevoegde chemicaliën werden geïnjecteerd. Indien dit niet het geval is, dient het RBI-water te worden beschouwd als productiewater vermengd met (schoon) water en kan op grond van het standpunt van de Minister injectie worden toegestaan. In de voorschriften zal expliciet als voorwaarde worden opgenomen dat injectie van het RBI-water uitsluitend is toegestaan, voor zover het bestaat uit productiewater, vermengd met schoon water. Opgemerkt wordt dat indien de NAM haar activiteiten in de RBI wijzigt waardoor het afvalwater met chemicaliën verontreinigd wordt, injectie op grond van deze verklaring is verboden. Met betrekking tot het voorstel van de provincie

Groningen om een onderzoeksverplichting op te nemen in de vergunning wordt opgemerkt dat deze stroom qua aard en samenstelling vergelijkbaar is met de overige afvalwaterstromen (hoekbakwater, spoelwater) waarvan injectie wordt toegestaan. Bovengrondse verwerking zal leiden tot verspreiding van formatie-eigen stoffen naar bovengrondse milieucapartmenten (bodem, lucht). De betreffende afvalwaterstroom is zodanig verontreinigd dat deze niet door de NAM kan worden gereinigd in een reguliere waterzuiveringsinstallatie of kan worden verwerkt in een communale waterzuiveringsinstallatie.

Op grond van het voorgaande en het standpunt van de Minister dient de injectie van deze afvalwaterstroom onder de gestelde voorwaarden als doelmatig te worden aangemerkt. Derhalve wordt het voorstel om een onderzoek uit te voeren naar alternatieve bovengrondse verwerking niet overgenomen.

Met betrekking tot de weigering voor de injectie van operationele vloeistoffen wordt opgemerkt dat deze afvalstromen gescheiden van productiewater vrijkomen en derhalve niet worden aangemerkt als productiewater. Deze afvalstroom bestaat in hoofdzaak uit teruggewonnen operationele vloeistoffen. Zoals de NAM in haar bedenkingen aangeeft is bovengrondse verwerking wel mogelijk. Het feit dat hieraan hogere kosten zijn verbonden is voor de beoordeling niet relevant. De vergunning wordt uitsluitend geweigerd op grond van het standpunt dat de ondergrond niet is bedoeld voor berging van afvalstoffen, met uitzondering van productiewater verontreinigd met (schoon) water. Het besluit tot weigering van de injectie van de teruggewonnen operationele vloeistoffen die op de locatie worden gescheiden van het overige formatiewater, wordt derhalve niet gewijzigd. De mening dat deze weigering in strijd is met de door de NAM genoemde regelingen wordt niet gedeeld.

Met betrekking tot het advies van de provincie Groningen om de komende jaren een beleid aangaande het injecteren van vloeibare afvalstoffen in de diepe ondergrond te ontwikkelen in samenspraak met alle betrokken partijen wordt opgemerkt dat in het LAP beleidsregels zullen worden opgenomen met betrekking tot de injectie van vloeibare afvalwaterstromen in de diepe ondergrond.

Met betrekking tot de termijn van de vergunning wordt opgemerkt dat de vergunning is aangevraagd voor een beperkte termijn aangezien op grond van het Lozingenbesluit bodembescherming de termijn van de door het Ministerie van Economische Zaken af te geven Wm-vergunning beperkt wordt tot een maximale termijn van 4 jaar. Het betreffende ontwerpbesluit is tot op heden niet gepubliceerd. Het verlenen van de gevraagde vergunning door de provincie Groningen voor een periode van maximaal 4 jaar terwijl de ontheffing op grond van het Lozingenbesluit bodembescherming nog niet is gepubliceerd heeft als gevolg dat de NAM feitelijk niet de volle 4 jaar gebruik zal kunnen maken van de te verlenen ontheffing op grond van het genoemde lozingenbesluit. Op grond van doelmatigheid zijn er geen bezwaren om de vergunning voor een periode van vijf jaar te verlenen. Daarbij wordt wel een concrete einddatum aan de vergunning verbonden, aangezien duidelijkheid omtrent het aflopen van de vergunning wenselijk is. Een concrete einddatum is onafhankelijk van eventuele beroepsprocedures. Door deze werkwijze houdt de Minister een overzicht op de vergunde activiteiten waarvoor een vvgb is afgegeven en wordt gegarandeerd dat de activiteiten met een vaste regelmaat op doelmatigheid worden beoordeeld. Gelet op het voorgaande en gelet op de verwachte beschikkingsdatum wordt de vergunning verleend tot uiterlijk 1 april 2007.

Met betrekking tot de gemaakte detailopmerkingen wordt opgemerkt dat deze wel zijn betrokken bij het opstellen van de ontwerpverklaring en voor zover mogelijk zijn meegenomen.

III.6.5 Behandeling bedenkingen Waddenvereniging.

In zijn algemeenheid moet worden vermeld dat het besluit van Gedeputeerde Staten uitsluitend een doelmatigheidstoetsing in het kader van de Wet milieubeheer betreft en geen milieuhygiënische

toetsing. Deze laatste toetsing wordt in de Wet milieubeheervergunning van het ministerie van Economische Zaken uitgevoerd met als toetsingkader niet de Wet milieubeheer maar het Lozingenbesluit bodembescherming. Bedenkingen die gericht zijn op deze milieuhygiënische toetsing zijn in onderhavig besluit niet op zijn plaats en zijn daarom voor dat desbetreffende deel wat betrekking heeft op de aard van het te injecteren water, niet ontvankelijk.

Toch nemen we hier de passages over van de motivering die de minister van VROM in zijn VVGB hierover heeft opgenomen, naast overwegingen van ons.

De desbetreffende afvalwaterstromen zijn zodanig verontreinigd dat deze niet door de NAM kunnen worden gereinigd in een reguliere waterzuiveringsinstallatie of kunnen worden verwerkt in een communale waterzuiveringsinstallatie. Bovengrondse verwerking is als gevolg van het hoge zoutgehalte en de aanwezige verontreinigingen complex en zal leiden tot een extra belasting van bovengrondse milieucompartimenten (bodem, water, lucht) met name als gevolg van verspreiding van formatie-eigen stoffen.

Aan de hand van het standpunt van de Minister is de aanvraag beoordeeld en is besloten injectie van de in voorschrift 3 genoemde afvalstoffen toe te staan. Derhalve zijn geen voorschriften opgenomen met betrekking tot onderzoek naar bovengrondse verwerkingsmogelijkheden van deze afvalstoffen.

Met betrekking tot de aard en samenstelling van de te injecteren afvalstoffen wordt opgemerkt dat in de aanvraag is opgenomen welke hulpstoffen worden toegepast bij de gaswinning. Uitsluitende formatie-eigen stoffen en daarvan niet af te scheiden hulpstoffen (met lage concentraties formatievreemde stoffen) worden geïnjecteerd. Daartoe dienen de op de winningslocatie teruggeproduceerde en separaat gehouden operationele vloeistoffen bovengronds te worden verwerkt. Het resterende te injecteren afvalwater is aanzienlijk minder verontreinigd dan het reeds in de formatie aanwezige formatiewater en bevat slechts zeer lage concentraties formatievreemde stoffen. Het terugbrengen van deze afvalstoffen zal derhalve volgende generaties niet opzadelen met erfenissen uit het verleden en is derhalve niet strijdig met het streven naar duurzame ontwikkelingen. Met betrekking tot de aanwezigheid van zwarte lijst stoffen, bijvoorbeeld kwik, wordt opgemerkt dat deze stoffen reeds in de formatie aanwezig zijn en samen met het productiewater boven de grond worden gebracht. Na scheiding van de delfstof worden deze stoffen teruggebracht in de diepe ondergrond. In die zin is er geen sprake van een toename van de hoeveelheid zwarte lijst stoffen in de ondergrond. Onduidelijk is wat de meerwaarde is van het bovengronds verwijderen van zwarte lijst stoffen uit de formatie en het vervolgens injecteren van het gezuiverde formatiewater.

Met betrekking tot het risico tot verspreiding van milieugevaarlijke stoffen naar andere bodemlagen en drinkwater wordt opgemerkt dat de aanvraag tevens betrekking heeft op een ontheffing in het kader van het Lozingenbesluit bodembescherming, artikel 25a. Deze ontheffing dient te worden verleend door het Ministerie van Economische Zaken, waarbij een medeparaaf dient te worden gegeven door het Ministerie van VROM. In deze ontheffing dient de mogelijkheid tot verspreiding van milieugevaarlijke stoffen naar andere bodemlagen en drinkwater bij de beoordeling te worden betrokken.

Dat zoals de Waddenvereniging beweert de ontwerpbeschikking in strijd zou zijn met de ontwerp-VVGB is ons niet gebleken. Wij hebben zoals de wet milieubeheer ook aangeeft de ontwerp-VVGB volledig overgenomen in onze ontwerpbeschikking. De ontwerp-VVGB moet als overgenomen en ingelast beschouwd worden (zie III.6). Tevens is de ontwerp-VVGB als bijlage bijgevoegd bij de ontwerpbeschikking.

Voor onze argumentatie ten aanzien van het wel moeten kunnen injecteren van het "RBI-water" verwijzen we naar de inhoud van ons bedenkschrift d.d. 6 juli 2001 zoals deze inhoud ook is opgenomen onder paragraaf II.3. Tevens verwijzen we naar de motivering dienaangaande in de VVGB (zie ook paragraaf III.6.4).

In tegenstelling tot hetgeen de Waddenvereniging beweert worden er binnen de RBI geen boorspoelingen gereinigd. De RBI heeft daarvoor geen vergunning.

Met betrekking tot de acceptatieprocedure wordt opgemerkt dat de NAM in de aanvraag reeds heeft aangegeven welke procedures hiervoor worden gehanteerd (blz 13 van de aanvraag). Deze procedures dienen in overeenstemming te worden gebracht met de randvoorwaarden zoals vastgelegd in deze verklaring. Aanpassing kan echter pas worden geëist nadat de vergunning van kracht is geworden. Derhalve is in de voorschriften opgenomen dat de procedure uiterlijk één maand na het van kracht worden van de vergunning ter goedkeuring dienen te worden aangeboden. In de tussenliggende periode dient de NAM echter wel te voldoen aan de vergunning. In de voorschriften zijn geen criteria opgenomen voor stoffen en concentraties aangezien de kwaliteit (stoffen en concentraties) van het te injecteren afvalwater met name wordt bepaald door de samenstelling van het in de formatie aanwezige water (formatiewater). De samenstelling hiervan kan per gaswinningslocatie sterk fluctueren. Het opnemen van stoffen en bijbehorende concentraties wordt dan ook niet zinvol geacht. Met betrekking tot de inspraak omtrent de goedkeuringsprocedure en de daarbij behorende termijn wordt opgemerkt dat dit een verantwoordelijkheid is van de provincie Groningen.

Gelet op het voorgaande geven de bedenkingen van de Waddenvereniging geen aanleiding tot wijziging van het besluit.

III.7 Doelmatigheidsbeoordeling niet gevaarlijk afval.

Voor zover het geen gevaarlijke afvalstoffen betreft op basis van definities uit het BAGA, bijlage 3 U.2.n, dan wel op basis van overschrijding van concentratiesgrenswaarden uit het BAGA overwegen wij het volgende.

In Borgsweer wordt een samengevoegde afvalwaterstroom in de diepe ondergrond geïnjecteerd. In deze samengevoegde stroom zijn de afzonderlijke deelstromen niet meer herkenbaar. Deze deelstromen worden binnen andere inrichtingen van de NAM te weten de winningslocaties, de OSF en de RBI te Delfzijl, samengevoegd.

Toch zullen wij, zoals ook in de VVGB voor gevaarlijke afvalstoffen, de afzonderlijke deelstromen beoordelen indien deze stromen op enig moment geen gevaarlijk afval zijn. Deze beoordeling per deelstroom zal voornamelijk betrekking hebben op de effectieve en efficiënte wijze van verwijdering van de afvalstoffen.

III.7.1 Continuïteit

Indien toetsing van de financiële continuïteit aan de orde is, kan de vergunningaanvrager worden gevraagd een investeringsplan, een exploitatieplan en/of een liquiditeitsprognose te verstrekken. Op dit moment zijn geen redenen aanwezig om aan te nemen dat de financiële continuïteit niet zou zijn gewaarborgd.

III.7.2 Effectieve en efficiënte verwijdering.

III.7.2.1 Productiewater inclusief de daarvan niet af te scheiden hulpstoffen dat in het kader van de uitoefening van het mijnbouwbedrijf, na scheiding van de delfstof, in daartoe geëigende gas- of olievoerende formatie wordt gebracht (= formatiewater in BAGA-terminologie).

Het productiewater is per definitie geen gevaarlijk afval. Echter deze stroom is wel verontreinigd met o.a. kwik, koolwaterstoffen en mijnbouwstoffen. Gelet op het grote volume (1999 ± 300.000 m³) en gelet op de aard van de verontreiniging is een andere verwerking zoals lozing op oppervlaktewater, lozing op riolering en een communale waterzuivering, verbranding dan wel fysisch/chemische behandeling van deze stroom geen optie. Er zijn geen andere verwerkingsmogelijkheden. Tevens is het water en het merendeel van de verontreiniging afkomstig uit de diepe ondergrond.

Wij vinden dan ook de injectie in de formatie (delfstofvoerende lagen) op dit moment de meest effectieve en efficiënte wijze van verwerking. Daarnaast is er de afgelopen jaren door de NAM in samenspraak met de betrokken bevoegde gezagen gekeken naar een verdere minimalisatie van het

gebruik van mijnbouwhulpstoffen en een verdere optimalisatie van het terugwinnen van reeds toegevoegde mijnbouwhulpstoffen (o.a. glycol en doodpompvloeistoffen). De milieueffecten van waterinjectie in de diepe ondergrond zijn door NAM beschreven in de MER "Waterinjectie in Zuid-Oost-Drenthe" (zie ook bovenstaande paragraaf "Milieueffectrapport", II.4). Belangrijkste conclusie van dit MER is dat er voor de hydro- en geochemie geen nadelige effecten van de waterinjectie worden verwacht. In opdracht van het ministerie van Economische Zaken is in 1999 een evaluatie uitgevoerd van dit MER. In samenhang daarmee vindt bij de NAM onderzoek plaats naar de vermindering van het gebruik van hulpstoffen en de terugwinning van deze hulpstoffen uit de waterstromen. De NAM heeft de procesvoering op een aantal winningslocaties hierop inmiddels ingericht. In het verdere verloop van het Groningen Long Term-project (GLT-project) zullen alle winningslocaties van de Asset Groningen (voormalig Business Unit Groningen) gerenoveerd worden.

III.7.2.2 Overige waterstromen.

III.7.2.2.1 Algemeen.

Voor zover het niet-gevaarlijk afvalstoffen betreft op basis van overschrijding van de concentratiegrenswaarden van het BAGA, wordt opgemerkt dat afvalwaterstromen waarvoor de vergunning wordt afgegeven met name in verband met de aanwezigheid van kwik, koolwaterstoffen, afkomstig uit de diepe ondergrond, en ook mijnbouwhulpstoffen niet in aanmerking komen voor lozing op het oppervlaktewater na bewerking door de NAM of in een communale waterzuivering via de riolering. Verbranding is gelet op de grote hoeveelheden (180.000 m³ in 1998) geen reële optie.

Wel is de NAM doende in het kader van het GLT-project (zie de paragrafen "POP" (III.1) en "Effectieve en efficiënte verwijdering" (III.7.2)) de scheiding van vuile en schone waterstromen te optimaliseren door het nemen van fysieke voorzieningen en organisatorische maatregelen op de winningslocaties zodat lozing van overige waterstromen op het oppervlaktewater of de riolering - indien aanwezig - een steeds vaker voorkomende optie kan zijn.

"RBI-water" wordt niet meer als zodanig benoemd, maar valt gelet op de motivering van de minister van VROM in de VVGB onder de categorie productiewater (III.7.2.1) dan wel onder productiewater vermengd met schoon water dan wel onder productiewater vermengd met spoelwater(III.7.2.2.3).

III.7.2.2.2 Hemelwater en hoekbakwater.

Voor zover het niet-gevaarlijk afval betreft op basis van overschrijding van de concentratiegrenswaarden van het BAGA:

Deze stromen kunnen met kwik, koolwaterstoffen en mijnbouwhulpstoffen verontreinigd zijn.

Op plaatsen waar een directe mogelijkheid tot verontreiniging met productiewater en/of procesvloeistoffen bestaat wordt hemelwater apart opgevangen en verzameld ten behoeve van injectie. Door de NAM is medegedeeld dat uit onderzoek is gebleken dat het verontreinigde hemelwater niet op locatie kan worden geloosd en tevens niet verwerkbaar is in een communale zuiveringsinstallatie. Door de waterkwaliteitsbeheerder is besloten dat deze afvalwaterstroom niet mag worden geloosd. Daarnaast kan het ontstaan van deze afvalstroom redelijkerwijs niet worden voorkomen. Injectie van deze afvalwaterstroom kan derhalve als effectief en efficiënt worden aangemerkt. In uitzonderingssituaties is het water van een dergelijke kwaliteit dat lozing op het oppervlaktewater dan wel op een aanwezige riolering mogelijk is. Dit geldt eigenlijk in hoofdzaak voor de RBI aangezien daar in tegenstelling tot veelal de winningslocaties wel een riolering aanwezig is. Hemelwater van de RBI wordt de laatste tijd op de riolering geloosd.

Ook hoekbakwater kan verontreinigd zijn met productiewater en/of procesvloeistoffen. Ook hier geldt dat het ontstaan van deze afvalstof redelijkerwijs niet kan worden voorkomen. Na vermenging van het productiewater met hoekbakwater worden deze stoffen geïnjecteerd. Voor

zover sprake is van niet-gevaarlijk afval kan worden gesteld dat het afvalwater niet verwerkbaar is door de NAM of in een communale waterzuivering. Deze wijze van verwijdering kan derhalve als effectief en efficiënt worden aangemerkt voor zover het hoekbakwater uitsluitend verontreinigd is met productiewater en/of procesvloeistoffen.

III.7.2.2.3 Spoelwater.

Voor zover spoelwater afkomstig is van installaties en installatieonderdelen ten behoeve van gaswinning en voor zover dit uitsluitend verontreinigd is met productiewater en de daarin aanwezige hulpstoffen kan injectie worden toegestaan ook al is er sprake van niet-gevaarlijke afvalstoffen. Voor de motivatie wordt verwezen naar het gestelde onder hemelwater en hoekbakwater.

Het injecteren van ander spoelwater, niet afkomstig van installaties en installatieonderdelen ten behoeve van de gaswinning, zal niet worden toegestaan, aangezien voor deze afvalstroom alternatieve verwerkingstechnieken bestaan en deze afvalstoffen niet vrijkomen bij de gaswinning. Dit zal in de voorschriften worden vastgelegd (voorschrift 3).

III.7.2.2.4 Lekvloeistoffen.

Lekvloeistoffen die vrijkomen bij onderhoud op de gaswinningslocatie worden opgeslagen en vervolgens afgevoerd. De samenstelling van lekvloeistoffen zal in principe vergelijkbaar zijn met productiewater en voor zover sprake is van niet-gevaarlijk afval, niet reinigbaar zijn door de NAM of in een communale waterzuivering. De injectie van deze afvalwaterstroom dient als effectief en efficiënt te worden aangemerkt.

III.7.2.2.5 Vloeistofmonsters.

Het betreft hier monsters van productiewater en aardgascondensaat. Deze vloeistofmonsters zijn derhalve qua aard en samenstelling vergelijkbaar met productiewater en worden weer toegevoegd aan het afvalwater. Voor zover sprake is van niet-gevaarlijk afval kan deze stroom niet door de NAM of in een communale waterzuivering worden bewerkt. De injectie van deze afvalwaterstroom kan als effectief en efficiënt worden aangemerkt. De injectie van andere vloeistofmonsters wordt niet toegestaan.

III.7.2.2.6 Bronnerings- en saneringswater.

Voor zover er sprake is van bronneringswater dat moet worden aangemerkt als niet-gevaarlijk afval, maar toch verontreinigd is met kwik, koolwaterstoffen dan wel mijnbouwhulpstoffen, wordt opgemerkt dat in dat geval sprake is van een bodemverontreiniging en dat de locatie dient te worden aangemerkt als een mogelijke saneringslocatie en het afvalwater dient te worden aangemerkt als saneringswater. Derhalve wordt in deze vergunning uitsluitend gesproken over saneringswater.

Overigens wordt opgemerkt dat bronneringswater zonder verontreinigingen geloosd wordt op het oppervlaktewater dan wel de riolering.

Met betrekking tot deze afvalstroom wordt opgemerkt dat injectie kan worden toegestaan voor zover sprake is van schoon grondwater, verontreinigd met productiewater en aardgascondensaat en voor zover dit afvalwater niet door de NAM of in een communale waterzuivering te reinigen is tot een loosbaar product. Voor zover sprake is van niet-gevaarlijk afval kan derhalve de injectie van saneringswater in de door de NAM aangegeven uitzonderingssituaties (zie aanvraag) worden toegestaan. In die situatie is lozing op het oppervlaktewater of de riolering niet toegestaan vanwege te hoge gehalten aan chloride en kwik.

Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat de injectie van saneringswater afkomstig van bijvoorbeeld de sanering van lekvloeistoffen uit een ondergrondse tank niet mag worden geïnjecteerd aangezien hier geen sprake is van schoon water verontreinigd met productiewater.

De NAM heeft in de afgelopen twee jaar (1999 en 2000) slechts twee maal gebruikt gemaakt van het aanbieden van saneringswater aan de OSF in een uitzonderingssituatie.

Normaal gesproken wordt saneringswater overeenkomstig de saneringsplannen geloosd op het oppervlaktewater dan wel op de eventueel aanwezige riolering.

III.7.2.2.7 Operationele vloeistoffen.

Teruggeproduceerde putstimulatievloeistoffen en teruggeproduceerde doodpompvloeistoffen).

Putstimulatie dan wel het tijdelijk stilleggen van een put (doodpompen) zijn onderdelen van het gaswinningsproces en niet van het boorproces. Putstimulatie- en doodpompvloeistoffen worden "op recept" afhankelijk van de ondergrondse situatie samengesteld en zijn mijnbouwhulpstoffen en geen afvalstoffen. Deels komen de oorspronkelijke putstimulatievloeistoffen en doodpompvloeistoffen weer boven de grond vermengd met gas, koolwaterstoffen, formatiewater en bodem(diepe ondergrond)-deeltjes. Het overgrote deel van de doodpompvloeistoffen wordt weer hergebruikt na het terugproduceren. Resten hiervan zijn terug te vinden in het productiewater. De teruggeproduceerde putstimulatievloeistoffen (in het verleden werd dit "spent acid" genoemd) worden na neutralisatie afgevoerd naar de OSF. Voor zover deze stromen niet-gevaarlijk afval betreffen op basis van overschrijding van de concentratiegrenswaarden van het BAGA en voor zover dat deze hulpstoffen niet kosteneffectief met de best uitvoerbare technieken (zie toelichting BAGA blz. 37, 4de alinea; dus kosten en rendement van de verwijderingsmethoden (hulpstofscheidingsmethoden) moeten in ogenschouw worden genomen) uit het formatiewater kunnen worden verwijderd is er sprake van formatiewater(BAGA-definitie dan wel productiewater(NAM)) en is dit dus per definitie geen gevaarlijk afval.

Echter gelet op het standpunt van de minister van VROM (zie bijlage A, VVGB; teruggeproduceerde operationele vloeistoffen als zijnde gevaarlijk afval) kunnen we vooralsnog geen vergunning verlenen voor de injectie van de teruggeproduceerde operationele vloeistoffen al dan niet niet-gevaarlijk afval zijnde.

III.7.3 Capaciteit afgestemd op aanbod.

De injectiecapaciteit binnen de inrichting Borgsweer is afgestemd op hetgeen in het verleden aan jaarlijkse hoeveelheden waterige vloeibare afvalstoffen is geïnjecteerd en op hetgeen op basis van de prognoses (zie hoofdstuk 12 van de aanvraag) wordt verwacht.

Hierbij is de doelmatige werking van de injectieputten van groot belang aangezien het vrijkomen van een groot deel van de waterige vloeibare afvalstoffen onvermijdelijk en onlosmakelijk verbonden is met het winnen van de delfstoffen aardgas en aardgascondensaat en het opslaan van deze stromen maar gedurende een zeer beperkte tijd kan plaatsvinden binnen de OSF dan wel de winningslocaties (zie ook voorschrift 7 over stagnatie).

Wij zijn overigens van mening dat alle aangevraagde deelstromen direct dan wel indirect aan de winning van delfstoffen zijn gekoppeld.

De Borgsweer-locatie beschikt over een tweetal injectieputten (BRW-2 en BRW-3)(BRW-1 is inmiddels afgesloten). In verband met storingen in de injectie van een van de twee injectieputten is er in december 2000 een derde (BRW-4) injectieput geboord. Mogelijk zal binnen de looptijd van de nieuwe vergunning een boring van een vierde injectieput (BRW-5) noodzakelijk kunnen worden bij uitval van één van de andere putten. De NAM wil ten allen tijde een 100% achtervang voor het injecteren van de waterige vloeibare afvalstoffen. Met betrekking tot deze aspecten is een aanvulling op de aanvraag ingediend op 3 oktober 2001.

Met betrekking tot de capaciteit van de verwerking van afvalstoffen binnen de Borgsweer-inrichting zien wij geen noodzaak tot het stellen van voorschriften.

III.7.4 Evenwichtige spreiding

De NAM beschikt in Nederland over een aantal waterinjectielocaties o.a. in Zuid-Oost Drenthe en in West Nederland. Gelet op het grote volume is een injectie van het bij de OSF vrijkomende afvalwater in een andere waterinjectielocatie in onze ogen geen reële optie. De spreiding van de waterinjectielocaties in Nederland is direct gekoppeld aan de concessies van de NAM en het voorkomen van de delfstofvoerende lagen (i.c. gasvoerende lagen) waarin de injectie plaatsvindt. Wij zien geen noodzaak met betrekking tot het aspect spreiding voorschriften aan deze vergunning te verbinden.

III.7.5 Effectief toezicht

Voor wat betreft toezicht wordt aangesloten bij de onderdelen "Effectief toezicht" en "Acceptatie en Administratie" voor gevaarlijke afvalstoffen (zie VVGB vervolgveld 8 en 14, zie bijlage A). Hiertoe zijn de voorschriften 4, 5 en 6 ook van toepassing voor zover het geen gevaarlijke afvalstoffen betreft (zie voorschrift 9).

Conclusie:

Wij vinden de injectie van deze deelstromen en de samengestelde waterstroom te Borgsweer doelmatig.

III.7.6. Andere aspecten.

III.7.6.1 Vergunningstermijn.

Ingevolge artikel 8.17, tweede lid, van de Wm kan een vergunning die betrekking heeft op een inrichting waarin afvalstoffen die van buiten de inrichting afkomstig zijn, worden verwijderd, voor een termijn van ten hoogste tien jaar worden verleend. In de aanvraag wordt aangegeven dat deze strekt tot verkrijging van een vergunning voor een looptijd van 4 jaar.

In de VVGB wordt een einddatum vermeld zijnde 1 april 2007, we sluiten ons daarbij aan.

III.7.6.2 Toegestane activiteiten.

De injectie van waterige vloeibare afvalstoffen zoals weergegeven in voorschrift 3 is de toegestane injectieactiviteit.

III.7.6.3 Scheiden en gescheiden houden

Op 18 april 1998 is de "Regeling scheiden en gescheiden houden van gevaarlijke afvalstoffen" (27 maart 1998, Stcrt. 72) in werking getreden. Op grond van deze regeling dient de drijver van een inrichting voor het verwijderen van gevaarlijke afvalstoffen de in ontvangst genomen afvalstoffen behorende tot verschillende categorieën van gevaarlijke afvalstoffen, *gescheiden te houden* van elkaar, van andere afvalstoffen en van stoffen, preparaten en andere producten. Voorts dient de drijver van de inrichting bij het in ontvangst nemen van gevaarlijke afvalstoffen de afvalstoffen behorende tot verschillende categorieën van gevaarlijke afvalstoffen *te scheiden* van elkaar, van andere afvalstoffen en van stoffen, preparaten en andere producten. De regeling heeft een directe werking ten aanzien van de daarin genoemde inrichtingen voor het opslaan, overslaan, be-/verwerken of vernietigen van gevaarlijke afvalstoffen.

Wij zijn van mening dat deze regeling niet van toepassing is op de inrichting Borgsweer aangezien binnen deze inrichting er geen sprake is van het mengen van deelstromen al dan niet vallend binnen de verschillende categorieën van deze regeling.

III.7.6.4 Tarieven

In artikel 8.14 van de Wm is vastgelegd dat aan een vergunning voorschriften kunnen worden verbonden met betrekking tot tarieven van afvalstromen. Op dit moment zijn geen redenen aanwezig om gebruik te maken van deze bevoegdheid.

III.7.6.5 Stagnatie

Het is in het belang van de doelmatige verwijdering van niet-gevaarlijke afvalstoffen dat het bevoegd gezag op de hoogte is van stagnatie bij de verwerking. Dit is met name van belang indien stagnatie kan leiden tot het niet meer accepteren van afvalstoffen. Derhalve is in voorschrift 7 opgenomen dat vergunninghouder de stagnatie m.b.t. gevaarlijke afvalstoffen schriftelijk dient mede te delen aan ons. In voorschrift 9 is dit voorschrift ook van toepassing verklaard op niet-gevaarlijke afvalstoffen.

III.7.6.6 Rapportage

De informatie die met het voorschrift 8 wordt verkregen, verschaft ons en de directeur Stoffen, Afvalstoffen en Straling (SAS) van het ministerie van VROM meer inzicht in het functioneren van de vergunde verwerkingstechnieken en het bereiken van beleidsdoelstellingen. Dit voorschrift geldt zowel voor gevaarlijke afvalstoffen als voor niet-gevaarlijke afvalstoffen (zie voorschrift 9).

III.7.7 Ongewone voorvallen.

Indien ten gevolge van ongewone voorvallen (calamiteiten en afwijkingen van de normale gang van zaken in de inrichting) nadelige effecten voor het milieu zijn ontstaan dan wel dreigen te ontstaan, dienen daarop door degene die de inrichting drijft de nodige acties te worden genomen. Ten aanzien van deze ongewone voorvallen is hoofdstuk 17 van de Wet milieubeheer ("Maatregelen in bijzondere omstandigheden") van toepassing. Art. 17.1 van dit hoofdstuk verplicht de vergunninghouder om van een ongewoon voorval in de inrichting zo spoedig mogelijk melding te maken. Verder moeten onmiddellijk de nodige maatregelen worden genomen om de gevolgen van het voorval te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. Art. 17.2 lid 2 Wm geeft aan welke gegevens met betrekking tot het voorval aan de melding dienen te worden toegevoegd.

De melding van een ongewoon voorval bij de provincie dient te gebeuren op tel. nummer 06-53977863.

III.7.8 Toekomstige ontwikkelingen.

Op dit moment zijn bij ons dan wel bij de NAM geen toekomstige ontwikkelingen bekend (anders dan die op onderhavige beschikking betrekking hebben en die zie zijn genoemd in de aanvraag), die van invloed kunnen zijn op onze beslissing op de aanvraag.

IV. AFSLUITENDE OVERWEGINGEN

Wij zijn van oordeel dat de gevraagde vergunning kan worden verleend, indien daaraan de onderstaande, naar ons oordeel in het belang van de bescherming van het milieu te achten, voorschriften worden verbonden, met uitsluiting van de injectie van operationele vloeistoffen zijnde teruggeproduceerde putstimulatievloeistoffen en teruggeproduceerde doodpompvloeistoffen, voortvloeiende uit de VVGB van de minister van VROM.

BESLISSING:

gelet op de Wet milieubeheer en op het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer;

gelezen de brief van de NAM te Sappemeer, gedateerd 24 mei 2000, kenmerk GUM, door ons ontvangen op 30 mei 2000, de aanvulling op de aanvraag gedateerd 2 oktober 2001, kenmerk LLL-LL200110100020 door ons ontvangen op 3 oktober 2001 en de daarbij overgelegde bescheiden,

besluiten wij:

I. aan de Nederlandse Aardolie Maatschappij te Sappemeer vergunning te verlenen ingevolge de Wet milieubeheer voor het injecteren van de waterige vloeibare afvalstoffen genoemd in de aanvraag, **behoudens** de injectie van operationele vloeistoffen zijnde teruggeproduceerde doodpompvloeistoffen en teruggeproduceerde putstimulatievloeistoffen,

II. te bepalen dat de aanvraag om vergunning deel uitmaakt van de vergunning, zulks met uitzondering van de volgende onderdelen:

- de bijlagen 1 t/m 8,

III. de vergunning te verlenen tot uiterlijk 1 april 2007,

IV. de bedenkschriften van de MOB te Nijmegen en Gemeentebelangen te Delfzijl als niet-ontvankelijk te verklaren, de bedenkingen van de NAM deels gegrond en voor het overige ongegrond te verklaren, de bedenkingen van de Waddenvereniging mede namens de Milieufederatie Groningen deels (voor zover betrekking hebbende op de milieuhygiënische toetsing conform het Lozingenbesluit bodembescherming) als niet-ontvankelijk te verklaren en voor het overige als ongegrond te verklaren,

V. aan de vergunning de onderstaande voorschriften te verbinden:

Voorschrift 1.

Begrippen en afkortingen.

1. Onder **Wm** wordt verstaan de Wet milieubeheer zoals gepubliceerd in 1994 in Staatsblad nr. 80, inclusief daarna aangebrachte wijzigingen.
2. Onder **VVGB** wordt verstaan de verklaring van geen bedenkingen zoals bedoeld in artikel 8.36 van de Wm.
3. Onder **definitief verwijderen** wordt verstaan handelingen als omschreven in Richtlijn 75/442/EEG, artikel 1, onder e. In deze vergunning wordt met definitief verwijderen bedoeld het behandelen van de in voorschrift 3 genoemde gevaarlijke afvalstoffen door middel van injectie in de diepe ondergrond.
4. Onder **productiewater** wordt verstaan formatiewater, inclusief de daarvan niet af te scheiden hulpstoffen, dat in het kader van de uitoefening van het mijnbouwbedrijf, na scheiding van de delfstof, resteert.
5. Onder **Gedeputeerde Staten** wordt verstaan het College van gedeputeerde staten van Groningen.
6. Onder **directeur Stoffen, Afvalstoffen, Straling** wordt verstaan de directeur Stoffen, Afvalstoffen, Straling van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer.

Voorschrift 2.

Vergunningstermijn.

De vergunning wordt verleend tot uiterlijk 1 april 2007.

Voorschrift 3.

Toegestane activiteiten.

1. Deze vergunning heeft, voor zover het VVGB-plichtige activiteiten betreft, uitsluitend betrekking op het verwijderen van productiewater waar de volgende afvalwaterstromen aan zijn toegevoegd:
 - a. hemelwater en hoekbakwater verontreinigd met productiewater en condensaat;

- b. spoelwater en lekvloeistoffen verontreinigd met productiewater en condensaat uitsluitend, voor zover afkomstig van installaties en installatieonderdelen ten behoeve van de gaswinning;
- c. vloeistofmonsters van productiewater en condensaat;
- d. sanerings- en bronneringswater, vrijkomend bij werkzaamheden op mijnbouwlocaties dat uitsluitend is verontreinigd met productiewater en condensaat voor zover sprake is van een van de volgende uitzonderingsgevallen:
 - wanneer de ter plaatse opgestelde zuiveringsinstallatie tijdelijk buiten bedrijf is;
 - bij het verwijderen van een drijfslag;
 - bij incidenten, bijvoorbeeld bij lekkages van ondergrondse leidingen;
 - bij ontgravingen waarbij verontreinigd grondwater vrijkomt.
- e. afvalwater afkomstig van de Reststoffenbewerkingsinstallatie te Delfzijl voor zover dit vrijkomt bij het bewerken van uitsluitend van NAM-locaties afkomstige kwikhoudende reststoffen en installatie-onderdelen en voor zover dit uitsluitend productiewater en condensaat, vermengd met schoon water betreft;

voor zover deze afvalstoffen worden aangemerkt als gevaarlijke afvalstoffen.

2. De in het eerste lid genoemde gevaarlijke afvalstoffen mogen uitsluitend worden verwijderd op een terrein gelegen langs de provinciale weg Weiwerd-Woldendorp, nabij Borgsweer in de gemeente Delfzijl, kadastraal bekend gemeente Termunten, sectie I, nummers 33, 156, 157 en 158.
3. De vergunning heeft betrekking op het definitief verwijderen van maximaal 680.000 m³ afvalwater per jaar.

Voorschrift 4.

Acceptatie.

1. Binnen één maand na het van kracht worden van de vergunning, moet een beschrijving van de acceptatieprocedure ter goedkeuring aan Gedeputeerde Staten worden gezonden. Deze beschrijving inclusief de in het derde lid bedoelde wijzigingen, moeten voldoen aan de randvoorwaarden in bijlage III van deze vergunning (zie VVGB, bijlage A).
2. De vergunninghouder wordt schriftelijk meegedeeld of de ingediende acceptatieprocedure al dan niet is goedgekeurd.
3. Wijzigingen in de goedgekeurde acceptatieprocedure moeten, voordat deze zijn doorgevoerd, eveneens schriftelijk zijn goedgekeurd door Gedeputeerde Staten.
4. De vergunninghouder is verplicht te werken volgens de goedgekeurde acceptatieprocedure (inclusief goedgekeurde wijzigingen).

Voorschrift 5.

Administratie.

1. De vergunninghouder moet een administratie van de gevaarlijke afvalstoffen en daarmee verband houdende productstromen voeren overeenkomstig de randvoorwaarden in voorschrift 6 van deze vergunning.
2. De opzet en wijze van uitvoering van de administratie moeten binnen één maand na het van kracht worden van de vergunning ter goedkeuring aan de Gedeputeerde Staten worden gezonden.
3. De vergunninghouder wordt schriftelijk meegedeeld of de ingediende opzet en wijze van uitvoering van de administratie al dan niet is goedgekeurd.
4. Wijzigingen in de goedgekeurde opzet en de wijze van uitvoering van de administratie moeten, voordat deze zijn doorgevoerd, eveneens schriftelijk zijn goedgekeurd door de Gedeputeerde Staten.

Voorschrift 6.

Registratie

1. De administratie moet zodanig van opzet zijn dat alle bewegingen van de goederen binnen het bedrijf kunnen worden vastgelegd. Daartoe dient een duidelijk stroomschema van de goederenbeweging met daarin aangegeven de diverse meetpunten, bij de ter goedkeuring op te sturen administratie te worden gevoegd. Onder goederen wordt verstaan alle gevaarlijke afvalstoffen en daarmee verband houdende productstromen. Onder goederen zijn in ieder geval begrepen alle stoffen die worden toegevoegd dan wel afgescheiden van de gevaarlijke afvalstoffen.
2. Van alle geaccepteerde partijen afvalstoffen moeten in ieder geval de volgende gegevens worden geregistreerd:
 - a. NAM-locatie van herkomst;
 - b. naam, adres en woonplaats transporteur (voor zover niet getransporteerd per pijpleiding);
 - c. datum van ontvangst;
 - d. de hoeveelheid m³ of tonnen;
 - e. omschrijving aard en samenstelling;
 - f. een analyserapport, indien van toepassing;
 - g. afvalstoffencode.
3. Van alle geweigerde partijen afvalstoffen moeten in ieder geval de volgende gegevens worden geregistreerd:
 - a. naam, adres en woonplaats ondoener;
 - b. naam, adres en woonplaats transporteur;
 - c. locatie van herkomst;
 - d. datum van ontvangst;
 - e. de hoeveelheid (m³);
 - f. omschrijving aard en samenstelling;
 - g. afvalstoffencode;
 - h. reden van weigering;
 - i. naam, adres van de NAM-locatie van aangeboden partijen die geweigerd zijn.
4. Van alle geïnjecteerde (afval)stoffen moeten in ieder geval de volgende gegevens worden geregistreerd:
 - a. de hoeveelheden geïnjecteerde afvalstoffen;
 - b. een verwijzing naar eventuele analyserapporten van de diverse deelstromen.
5. Er dient een sluitend verband te bestaan tussen goederenadministratie en financiële administratie.
6. Binnen de inrichting moet een registratiepost aanwezig zijn. De hoeveelheid van de geaccepteerde en afgevoerde partijen afvalstoffen dient door volumemeting te worden bepaald. De gebruikte meetinstallatie moet overeenkomstig de daarvoor geldende voorschriften van het Nederlands Meetinstituut zijn geïjkt. Een rapport van de meest recente ijking moet in de inrichting aanwezig zijn.
7. De geregistreerde gegevens moeten dagelijks worden bijgehouden, gedurende ten minste vijf jaar in de inrichting worden bewaard en aan de daartoe bevoegde ambtenaren ter inzage worden gegeven.
8. Op verzoek van Gedeputeerde Staten dient een overzicht van de getotaliseerde gegevens van het eerste tot en met zesde lid te worden opgestuurd naar Gedeputeerde Staten. Ten behoeve van het complementeren van de afvalstoffenbalans van de inrichting moeten in dit overzicht tevens de productstromen worden meegenomen die verband houden met de in de eerste tot

met zesde lid geregistreerde afvalstoffen. Tevens moet op datzelfde moment een opname worden gemaakt van de fysieke voorraad. Optredende verschillen, onder meer tussen de fysieke voorraad en de administratieve voorraad, dienen te worden verklaard.

9. Van geweigerde partijen afvalstoffen moet direct, binnen 24 uur, melding worden gedaan aan Gedeputeerde Staten.

Specifieke voorschriften.

Voorschrift 7

Stagnatie.

Indien het accepteren van gevaarlijke afvalstoffen stagneert of dreigt te stagneren, dient vergunninghouder dit onverwijld schriftelijk te kennen te geven aan Gedeputeerde Staten en aan de directeur Stoffen, Afvalstoffen, Straling. Deze mededeling dient gegevens te bevatten over de oorzaak en de (verwachte) tijdsduur van de stagnatie, alsmede de maatregelen die worden genomen om de stagnatie op te heffen respectievelijk in de toekomst te voorkomen. Tevens moet vergunninghouder aangeven of en zo ja welke vergunningvoorschriften als gevolg van de stagnatie niet kunnen worden nageleefd.

Voorschrift 8.

Rapportage.

1. De vergunninghouder moet jaarlijks een rapportage opstellen waarin de gegevens van de goedgekeurde opzet en wijze van uitvoering van de administratie zijn verwerkt. In deze rapportage dient tenminste de volgende informatie te zijn opgenomen:
 - a. de hoeveelheid afvalstoffen die is geïnjecteerd, indien relevant uitgesplitst naar mogelijke kwaliteiten van de te be-/verwerken afvalstoffen;
 - b. de hoeveelheid en aard van de geproduceerde reststromen, alsmede de wijze waarop deze zijn verwijderd;
 - c. de maatregelen die zijn genomen dan wel zullen worden genomen om de bij de be-/verwerking ontstane reststromen, overeenkomstig het gestelde in artikel 10.1 van de Wm, op een zo effectief mogelijke wijze te (laten) be-/verwerken binnen de inrichting dan wel bij derden;
 - d. een vergelijking met de onder a, b en c genoemde resultaten van het voorgaande jaar; hierbij dienen ontwikkelingen in de resultaten te worden toegelicht.

De wijze waarop de rapportage dient plaats te vinden, behoeft de goedkeuring van de Gedeputeerde Staten. Een voorbeeld van de wijze waarop de rapportage kan plaatsvinden is in de tabel en bijbehorende toelichting in bijlage II opgenomen (zie VVGB, bijlage A).

2. De in het eerste lid genoemde rapportage dient binnen drie maanden na afsluiting van het kalenderjaar aan Gedeputeerde Staten en de directeur Stoffen, Afvalstoffen, Straling te worden gezonden.

Voorschrift 9

Niet-gevaarlijke afvalstoffen.

De voorschriften 1 tot en met 8 zijn tevens van toepassing op niet-gevaarlijke afvalstoffen.

VI. Te bepalen dat een exemplaar van de vergunning zal worden gezonden aan:

- Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V., Postbus 28000, 9400 HH Assen;
- Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V., Asset Groningen, Postbus 25, 9600 AA Hoogezaand;
- VROM-Inspectie Regio Noord, Postbus 30020, 9700 RM Groningen;
- De minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, Postbus 30945, 2500 GX Den Haag;
- Milieuadviesbureau "De Roever", Postbus 64, 5480 AB Schijndel (adviseur VROM);
- (Bisschop en Partners B.V.); nu: Draft Engineering Support B.V., Printerweg 10, 3821 AD Amersfoort (adviseur VROM);
- het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Delfzijl, Postbus 20000, 9930 PA Delfzijl;
- het college van Burgemeester en wethouders van de gemeente Slochteren, Postbus 13, 9620 AA Slochteren;
- het college van Burgemeester en wethouders van de gemeente Scheemda, Postbus 17, 9679 ZG Scheemda;
- het college van Burgemeester en wethouders van de gemeente Appingedam, Postbus 15, 9900 AA Appingedam;
- het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Directie Noord, Postbus 30032, 9700 RM Groningen;
- Ministerie van Economische Zaken, Postbus 20101, 2500 EC Den Haag;
- Staatstoezicht op de Mijnen, Postbus 8, 2270 AA Voorburg;
- Waterschap Hunze en Aa's, Postbus 195, 9640 AD Veendam;
- Groningen Seaports, Postbus 20004, 9930 PA Delfzijl;
- Waddenvereniging, Stationstraat 7, 9711 AR Groningen;
- Milieufederatie Groningen, Postbus 1020, 9701 BA Groningen;
- MOB, Waldeck Pyrmontsingel 18, 6521 BC Nijmegen;
- Gemeentebelangen Delfzijl, Postbus 67, 9930 AB Delfzijl.

VII. Te bepalen dat publicatie zal plaatsvinden in de Nederlandse Staatscourant en de "Eemsbode".

Groningen, 19 maart 2002.

Gedeputeerde Staten voornoemd:

, voorzitter

, griffier

Bijlage A.

Verklaring van (geen) bedenkingen
SAS 2002005259
VVGB248
Nederlandse Aardolie Maatschappij te Sappemeer
(ontvangen d.d. 28 februari 2002)

Bijlage B.

Advies van Groningen Seaports

Bijlage C.

Bedenschriften

Ontvankelijke bedenschriften van de Nederlandse Aardolie Maatschappij en de Waddenvereniging mede namens de Milieufederatie Groningen.

Niet-ontvankelijke bedenschriften van de MOB te Nijmegen en Gemeentebelangen Delfzijl.

Brief van het ministerie van Economische Zaken aangaande o.a. de coördinatie.